

IV

Linczigh János

történeti feljegyzései

(1621-1675)

(48) Anno 1663 Domini.¹ Jó fiaim, nem akarván ezt is elmulatni, hanem az ti öreg atyáitokról emlékezetet akarok tenni.

Nekem, Linczigh Jánosnak az én jobbatyám németországi volt, Linz városbeli, az mely Bécsen felül harminc mélyfölddel vagyon; onnan ide Kolozsvárra származván, vötte el házastársul Bakos András leányát, Bakos Katát, az ki egy volt Bakos Borbárával és Bakos Mihállyal és Bakos Gáspárral. Az jobbatyám neve volt Linczigh János, az kitől származott az édesatyám. Az édesatyám nyolc esztendeig Lengyelországban lakván, hazajövéen vette el házastársul Keoncz György leányát, Keoncz Katát. Az atyám volt egytestvér Ombozi Pálnéval és tordai Borbély Istvánnéval. Az anyám anyja volt egytestvér öreg Timár Benedeknével és Szigyártó Bálintnéval; az anyám volt egytestvér Stomp Jánosnéval. Az édesatyámnak is neve volt Linczigh János, az kitől én származtam; az én nevem is Linczigh János.

Anno 1693.² Én is harminckilenc esztendőös koromat elérvén, akarom megírni, hogy az én tiszteletes atyámnak nevét viselem, úgymint Linczigh János; anyámasszony volt Hosszú Kata. Ím, nem tekintvén érdemetlen voltomat, az nemes várostól az nemes tanács közé assaessornak választattam anno 1694.

(49) Anno 1663 esztendőben, bíróságomnak gondos tisztiben, alkalmatosságot keresvén, írtam le emlékezetre az én successorimnak az én maroknyi életemben forgó sorsomat és állapotomat.

Nekem, Linczigh Jánosnak, Istenben elnyugodt édesatyámnak felírása szerént, volt születésemnek napja 1606.

esztendőben die 30 Maii, szeredán³ délben tíz és tizenegy óra között.

Anno 1621 esztendőben adott az atyám az szöcs műnek megtanulására, melyben négy esztendőt eltöltvén, fel szabadítottam.

Anno 1625 esztendőben inasi esztendőmet kitöltvén, számláltattam az szöcslegényeknek társaságokban.

Anno 1627 esztendőben mentem idegen országba, lakván Bécsben két esztendeig valamivel tovább.

Anno 1630 esztendőnek az végiben, die 1-ma Decembris házasodtam meg, vöttem házastársul az kolozsvári bíró, Tolnai János uram leányát, Borbára asszonyt, kit az Isten őfelsége áldjon meg.

Anno 1632 esztendőben választattam az becsületes centumpatereknek száma közé az százemberségnek tisztire.

Anno 1634 esztendőben választattam az becsületes várostól az határoknak gondviselésére, viselvén öt esztendeig.

Anno 1639 esztendőben választattam az becsületes várostól az portörő malomnak, tornyokban lévő poroknak és szaletrumfőzetésnek [!] gondviselésére.

Anno 1642 esztendőben 2-da Decembris kiszólván az Úr őfelsége az én istenfélő, tökéletes feleségemet, Tolnai Borbárát, amelyet az Úr támasszon fel az örök életre.

Anno 1643 esztendőben 1-ma Decembris vöttem el házastársul Hosszú Tamás uramnak leányát, Hosszú Kátát, kivel legyen az Úrnak kegyelmes gondviselése rajtunk, és áldásival látogasson meg bennünket.

Anno 1644 esztendőben Rákóczi György fejedelmünk Magyarországra kimenvén az római császár ellen, expediáltattam az becsületes várostól az fejedelemhez Kassára.⁴ Egyszersmind az hópénzt is kiküldvén tőlem, mivel gyalogjai lévén az városnak őnagyságával, mely gyalogokat Enyicke nevű falun megmustrálván, hópénzeket megadtam. Urunkkal és sok számú hadakkal menvén Kassa megszállására, kilenc nagy ágyúkat vonván az kassai téglaszínhez az városnak szegezvén, aznap rendelt selegekben lévén ki-ki lova hátán, az gyalogság talpokon, kérvén az várost; oly hideg üdő lévén penig, hogy az német gyalogokban egynéhány merőben fagyván, megholtak. Meg nem adván az várost, visszazállottunk táboros-

tól Barca nevű falura, öt egész napokon ott lévén, (50) hallatlan rettenetes hidegeket és fergetegeket szenvedvén, rossz kalibákban szenvedvén. Kijövén péntek napon Kassáról három becsületes főemberek, az király képe is Urunkhoz, szombaton délután két órakor Kassára az egész hadakkal bementünk; midőn bementünk volna Kassára, az piacra kivont ágyúkat kisütvén, egyike mind diribredarabra szakadván még a kerekei is, talpán való vasak elszakadozának, Erdély felé visszarúgván az por az darabokat.

Anno 1646 esztendőben választattam az ispánságnak tisztire.

Anno 1647 esztendőben is meghagyattam az ispánságnak tisztiben. Ez hivatalomban megégvén az fülei udvarház, építettem helyébe más becsületesebb udvarházat.

Anno 1648 esztendőben választattam az sáfárpolgárságnak tisztire.

Anno 1649 esztendőben is meghagyattam az sáfárpolgárságnak tisztiben. Ez hivatalom alatt háromszor fejdelemnek gazdálkodtam, nagy hatalmas legátusoknak német császártól öfelségétől, török császártól, lengyel királytól, nagy rendű embereknek; sok igáim voltak.

Anno 1650 esztendőben választattam az főpolgárságnak tisztire; ez esztendőben is az reformata religión lévő sáfár, Ágoston Péter megnyomorodván az gutaütésben, érette viselvén az sáfárságot az város impositiójából, nem akarván felvenni az sáfárságot az magam házánál hogy gazdálkodnám; az fejdelem azalatt bejövén, az más ember házánál is fel kellett vállalnom és gazdálkodnom kellett; mivel decemberben volt, az számvevőknek is egy hónap alatt gazdálkodnom kellett, noha az magam sáfárságában is azelőtt egy hónapig gazdálkodtam.

Anno 1651 esztendőben választattam az polgárságnak tisztire.

Anno 1652 esztendőben ismét választattam az polgárságnak tisztire.

Anno 1653 esztendőben ismét választattam az polgárságnak tisztire.

Anno 1654 esztendőben ismét választattam az polgárságnak tisztire és azon esztendőben az adószedőségnak tisztire.

Anno 1655 esztendőben ismét választattam az polgárságnak tisztire.

Anno 1656 esztendőben ismét választattam az polgárságnak tisztire és azon esztendőben az ortálymondóságnak tisztire.

Anno 1657 esztendőben ismét választattam az polgárságnak tisztire, az mely esztendőben az kozákoknak és lengyeleknek kiütése miatt nagy budulás [!] lévén az országban; akkor is expediáltattam az táborra, Barcsai Ákus locumtenenshez.⁵

(51) Anno 1658 esztendőben ismét választattam az polgárságnak tisztire; ez polgári tiszteimnek hivatali alatt sok ízben voltam fejedelmekhez legatióban és gyűlésekben, mindenkor az Úr megáldván utaimat, kiért örökké dűcsőség adassék őfelségének.

Ez esztendőben pediglen az Úr őfelsége nagy haragját reánk kiontván, az kegyetlen pogány ellenséget kihozván országunkra: az tatár chámot személye szerént többel százezredmagával, az szilisztriai pasát sok ezer törökökkel és az két Oláhországban lévő vajdákat sok ezer kurtyánokkal.⁶ Elsőben feleki hegyoldalban táborban szállván egyik része az tatároknak egyik oláh vajdával, kikhez mindjárt expediáltattam könyörögni, hogy az város körül kárt ne tennének; kiktől nagy félelemmel térvén vissza, admoniáltatván egy buiertól [!], hogy félnek az tatár csalárdságától. Másodnap hallván az szilisztriai pasának és az tatár chámnak Tordánál való létét, az becsületes város kiküldvén egy rossz szekéren az pasa és tatár chám eleibe ajándékkal, hogy az szegény városnak kegyelmet kérnék. Elmenvén találtuk az tatár chámot Tordán innét az túri oldalban táborban. Onnan rettenetes félelemmel eljövén, félvén az rabságtól, mindenfelől, valahova nézhettünk, tűzben, lángban lévén az faluk. Mivel az szilisztriai pasa elől elment volt az ő táborával, az míg Ajton felől mentünk Torda felé, addig elérkezvén az feleki oldalra, mely után az rettenetes pogányság között elmenvén, találtuk az feleki oldalban táborban. Midőn odamentünk volna, mindjárt hivatott, és sátorához jutván, mindjárt térdre esvén előtte, úgy kérvén kegyelmet tőle az városnak. Ígírvén kegyelmességet, hogyha kívánságának engednék és vele megszacholnánk [!]. Az raboknak pedig nagy so-

kosága lévén velek; visszabocsátván bizonyos számú törökkel az városban. Elérkezvén másodnap az tatár chám is, nagy dühösséggel meggyújtatván az Monostor utcai hóstátot, beküldvén az városra summát kívánván. Contractusra menvén azért az pogánysággal, az megsacco-lások ezek voltak:

Az moldvai vajdának és az tatár Szurmi beknek adtunk ötezer és kétszáz tallérokat.

Ittem az tatár chámnak és az szilisztriai pasának adtunk húszezer tallérokat.

Ittem mikor eleibe mentem volt, vittem az tatár chámnak egy szép, lóra való szerszámot; az szilisztriai pasának (52) adtam egy szép bársonyos, aranyos kardot.

Ittem az tatár chám követinek, melyeket az városba beküldöttek, adtunk négyszáz tallérokat.

Ittem adtunk az pasa követinek négyszáz tallérokat, ugyanakkor adtunk az követeknek tíz sing kamukát; ittem más rendbéli patyolatos török jövéen be az városba, adtának neki ötven ezüsttallérokat.

Ittem adtanak az murzáknak szolgálóinak négyszáz tallérokat.

Ittem az vezér tihaj[á]nak adtanak nagy, öreg, szép két aranyos kupákat.

Ittem az mely tatárok az város körül őriztenek, adtának nekik kétszázhatvan tallérokat.

Ittem az havasalföldi vajdának adtanak egy nyolcvanforintos aranyos kupát.

Ittem az kozákoknak, kurtányoknak adtanak ötezer tallérokat.

Ittem az tatár szultánoknak és az havasalföldi vajdának, az kik jöttek, adtanak nekik ötezer és hatszáz tallérokat.

Ittem ezeknek az ő főkövetinek adtanak száz tallért és tíz sing kamukát.

Ittem adtanak az chám emberinek az Hóstát őrizésért hatvan tallérokat.

Ittem az pasa őrzőinek adtanak száz tallérokat.

Ittem ezek szolgálóinak adtanak húsz tallért.

Ittem az moldvai vajda kapitányának adtanak húszonegy tallért.

Ittem adtanak az havasalföldi vajdának egy szép skó-

fiummal varrott czáprágot, az melyet vöttek harmadfél-száz forinton.

Ittem adtanak egy aranyos kannát, az melyet vöttek hetven forinton.

Ittem adtanak egy tatár murzának százötven tallért, mivel fenyegetődvén, hogy az Hóstátot meggyújtják.

Ittem jövéen be az városba bujer és tatár commissariusok, kik az pénzt és ezüstmarhákat felvötték, adtanak nekik ötven tallér és hat dolmányának való fajlandist.

Ittem zálog-tatórok lévén az városban, adtanak nekik harminckét tallért és hat dolmányának való fajlandist.

Ittem az havasalföldi vajda kapitányának adtanak tizenhat tallért és egy aranyos hegyes tört, vötték fl[orenis] 36.

(53) Ittem adtanak az havasalföldi vajda tolmácsának tizenkét tallérokat és egy selyemövet, vötték tizennyolc forinton.

Ittem más egy buier lévén velek, adtanak neki hat tallért és egy dolmányának való fajlandist.

Ittem ez nagy summákat és az mely ezüstmarhákat az minemű rendbeli emberinktől az táborra elküldtük, az mely tatárok visszakísérték emberinket, adtanak nekik húsz tallért.

Ez által az nagy rettenetes summa által változott meg akkor, az üdőben ez az megromlott Kolozsvár; oka pedig volt ez nagy, sok rendbeli változásnak nem egyéb: féltvén az hóstátokat és majorokat az tűztől, mivel minden rendbeli rossz tatár fenyegetvén mindjárt az tűzzel.

Ittem ezen esztendőben ősszel voltam Vásárhelyt az ország gyűlésén.

Ittem anno 1659 esztendőben választattam ismét az polgárságnak tisztire, ez esztendőben három ízben viselvén az hagyott bíróságot. Egy ízben Besztercére az ország gyűlésére menvén öt hétig az királybíróval, az bírónak képét viseltem, másodsor az bíró beteg lévén, az városban harmadfél hétig viseltem, harmadszor gyűlésre lévén az bíró, ötödfél hétig az városban érette viseltem.

Ittem ugyanezen esztendőben Barcsai fejdelemhez⁷ expediálttam az Vaskapu felé egy Kernyes nevű falujában, az sár miá eláradott hallatlan nehéz utakon járván három hétig.

Ittem Rákóczi fejedelmet megvervén Vaskapunál,⁸ kifutván az Emberfő felé, onnan visszatérvén haraggal, expediáltatám eleibe az várostól.

Anno 1660 esztendőben ismét választattam az királybíróságnak tisztire. Ugyanezen esztendőben mindjárt Szeben alá szállván, Sellenberk nevű faluban lévén az hadakkal; gyűlés hirdettetvén, expediáltattam az gyűlésre januariusban, egyszersmind az újesztendő ajándékát is megvivén őnagyságának; ott maradván tizenhat napig egy vászonsátor alatt, az havas alatt, az mezőben.⁹ Rettenetes, hallatlan erős hideg és nagy hó lévén, mely hidegnél soha keservebb hideget nem szenvedtem.

Ittem ugyanezen esztendőben die 20 Maii, pünkösöd után való csütörtök nap, az budai vezér, Szejdi pasa elérkezvén Rákóczi fejdelem ellen, azelőtt másodnappal – mivel az sok szép hadaival Szamosfalvához jöven Rákóczi fejdelem – kihívatván másodmagammal, megparancsolván (54) életünkre, hogy ha az török elérkezik, az várost meg ne adjuk, mert ha megadjuk, el kell vesznünk; fogadván őnagysága, hogy az ostromnak idején is megsegíti az várost. Őnagysága menvén akkor mindjárt hadaival Gyalu és Lóna közt levő mezőre. Elérkezvén másodnap Szejdi pasa, mindjárt reamene, és nagy részét hadainak levágotá sok szabad gyalog legényekkel együtt, magát is az fejedelmet halálos sebbe ejtvén, homlokba vágván, mely seb miá Váradra kiszaladván, ott meghala, és Szejdi pasa az levágotott népnek fejeket megnyúzatá.¹⁰

Midőn pedig beérkezett volna az országba az budai vezér, Szejdi pasa, érkeztvén be városunkba nemesemberek, az kik jelentvén, hogy rettenetes haragja volna Szejdi pasának az város ellen; megengesztelésére küldene az város eleibe. Nagy rettenetes rémülésben lévén az város, harmadmagammal expediálván az város Benedek deák és Brassai György uramékkal, egy rossz, kétlovú szekéren kimenvén táborába. Egy nagy hegyen vonatván fel sátorát, midőn eleibe felmentünk volna az hegyre, künt állván az pasákkal, midőn kezdettem volna salutálni – egy részét elmondván salutatiómnak –, vérbe borulván szemei, megriasztván és törökül megszidván bennünket, az hóhéroknak parancsolván, hogy mindjárt megöljenek.

Azok ragadván bennünket nyakunknál fogva, nyakunkról letűrvén az dolmány gallérát, hogy fejünket vegyék. Az egri pasa térdre esvén az vezér előtt, megcsókolván kötötését, mondván: mit cselekszik nagyságod ilyen városnak bíráival; most jöttél be az országba, ha ilyen kegyetlenséget mutatsz, nem illik.

Megkegyelmeztén, ada oda az hóhérok kezekben, az hol az emberek fejeket megnyúzták, mivel valamely embereket levágtanak, az fejeket mindjárt megnyúzták. Oda-vivén bennünket, mindjárt lábainkra vasakat vervén és paraszt rabokkal együtt tizedmagunkkal nyakunkra vasarikát csinálván, azoknak lyukain, az torkunk alatt, harminc- avagy negyvenölnyi láncot általvonván, együvé fűztenek, előnkbe vetvén az emberfejeket, hogy megnyúzzuk. Látván az törökök az mi állapotunkat, tudván is, hogy városnak bírái vagyunk, nem kényszerítvén minket, egyebekkel nyúztak. Midőn estve lőtt volna, imádkozni akarván térden állva az több rabokkal, lévén sok rabok, egy nagy karódarabot ragadván az törökök, kezdenek verni bennünket az imádságért. (55) Éjszakának idejére jutván, adának bennünket az szemjenek kezekbe; azon éjszaka egymásba fek[t]etvén fővel öszve úgyannyira, hogy valaki az rabokkal közülünk az fejét csak felütötte is, mindjárt agyba-főbe verték.

Másodnapon megindulván az tábor, nyakunkon lévén az lánc – egyben fűzvén bennünket –, az darabos szántásokon gyalog hajtottanak, mint az oktalan állatokat, az Szamoson, Nádason övig való vízben általhajtván bennünket; megszállván az tábor, az napnak az ő hevére az szabad ég alatt tartván, szenvedtünk. Másodnapon vitetvén magához az vezér tihája, az vezér parancsolatából lovat adatván alám, megparancsolá nekem, hogy menjek Kolozsvárra, és adván mellém ötven jancsárokat és az város kapuját megnyitattám és az ötven jancsárokat állatnám az kapura. Hamis, álnok csalárdság szívében lévén, mondván, hogy azok az jancsárok őrizvén az kaput, hogy már az töröktől semmi bántódásunk ne lehetne. De midőn feljöttem volna az jancsárokkal, menvén az kapuhoz, látván, hogy teli vadnak az híd aljai jancsárokkal, gyalog lévén, egy-egy darab fa kezekben lévén, várván csak azt, hogy

az kisajtot megnyitassam. Mindjárt rárohanván az kisajtóra, az fákat közibe vetvén, megvegyék, az kisajtot megvegyék. Ez csalárdságot eszembe vevén, felkiálték az várfokra az kinéző embereknek, mondván deákul: periculum est intromittendi. Erőltetvén az jancsárok, hogy megnyitassam az kisajtot, mert másképpen meg kellene halnom; kérvén azon őket, az jancsárokat, hogy távoznának az kisajtotól, mert félnek megnyitni az kisajtot, mivel sokan vadnak, de ha magamnak hagynak, bebocsátván engemet, az kaput is annak utána megnyitatom és ők is bejöhetnek. Megharaguván reám, mondván: hamis vagy, eb, mert azért mondod, hogy téged bekapjanak. Mondám nekik: kezeseket állatok, felelvén: tizenhaton sem adnánk tégedet. Ragadván az jancsárok, mint az ebet, vi[vé]nek az cigányok házok megi, fejemet akarván venni; még elküldvén az kapura, hogy nyitassam meg az kaput. Menvén az felvonóhídhöz, az kötélkieresztő lyukon behajolván, mondván Szeöleösi Gábornak: kéreczgem [!] én be, kérvén, hogy megnyissátok az kaput, de semmiképpen meg ne nyissátok és be ne bocsászatok, mert el kell vesznetek. Akkor ismég elragadván, szidván, hogy hamis vagyok, vivén az cigányok házához, hogy megöljenek; viszont az kapura küldvén, hogy megnyitátnám. Látván, hogy meg nem nyitják, nagy dühösséggel elragadván, (56) elvünek az tábor felé vissza, az hentelérek vágóhídjáig elvivén, ismét visszahoztanak, hogy mégis szóljak, hogy nyissák meg az kaput, mert az vezér jóakarattal lévén hozzájok, az várost akarván az vezér megőriztetni, hogy az törökök hatalommal be ne mennének. Elmenvén azért vissza az város alá, az Szamos-partra állván, kiáltván az városbelieknek: énnekem most meg kell halnom, az várost meg ne adjátok, az vezérnek való ajándéokra gondot viseljete, engeszteljétek az vezért. Egy veres patyolatos török nagy haraggal – megfogván az köntösömet az vállamon – visszaránta, mondván: meg kell ma, eb, halnod.

Visszavivén mindjárt az táborra, az jancsárok is velem együtt visszajöven az táborra. Odajutván, mindjárt vasat verének az lábamra. Várván csak azt, hogy életemnek véget vessenek, avagy örökkévaló rabságban tartsanak, az Istennek öfelségének kegyelme érkezvén. Estvefelé vi-

tetvén az vezér tihája az sátorába bennünket, kérdezkedvén tőlünk és mondván, miért támadtunk az császár ellen; magunkat mentvén, az mint tudtuk. Végtere chávét hozatván, itallal kínála és leültete, jóreménységet ígírvén, hogy instálna érettünk az vezér előtt, ha háládatlanok nem lenénk. Ajánlván magunkat, az mint lehetett; végre izenvén az vezér, hogy vitetnénk hozzája. Odavivén eleiben, hát kegyesebb szemmel néz reánk, mondván: titeket fel akartalak nyársoltatni, de köszönjétek meg ezeknek az pasáknak – ott ülven mind renddel dívánt az pasák –, mert jó emlékezettel vadnak felöletek, hogy az város hű volt mindenkor az császárhoz. Mert azelőtt való esztendőben ennenmagamtól küldött vala az város az egyik ott ülő pasának egy hiúzbórt és tizenkét tallérokot és mézespogácsákat, akkor az városnak hűsége felől sokat beszélgettem volt vele, jelentvén, hogy Báthory Gábor idejében is az város az török császár követit – itt benn lévén az városban – megtartották Báthory Gábor ellen. Az több szavai között az vezér parancsolván, hogy mindenféle élest hozatnánk az táborára, mindennek (57) megadatván az árát. Megkegyelmezvén azért minekünk, mindenikünkre egy-egy aranyos kaftánt adata, és törökül, magyarul egy assecuratoriát adván és szakállára fogadván, hogy ha hívek leszünk, semmi bántásunk nem legyen. Elbocsátván azért minket előle, az váradi becsületes Boldovay Márton nemes főember maga lovain és kocsijában hazaküldvén Kolozsvárra, estve késen hazajutván az kapuhoz. Mivel az kapuk és kisajtók be voltak rakva, köteleken vonának fel bennünket az kőfalon; úgy lött haza jövetelünknek sorsa és kimeneteli.

Másodnapra kelvén, Szejdi pasa táborostól felkelvén – szekereit és cselédit az táboron hagyván –, hadaival reggel reamenvén hirtelenséggel Rákóczi fejdelem táborára, megveré, és magát sebbe ejtve, és hadaiban kit levágata, kit elszéleszte.

Visszajöven az vezér az diadalomról, az város mellett elmenvén, némely, az jövendőt meg nem gondoló ember az várfokon fegyverét kidugván; meglátván az vezér, nagy haragra indult az város ellen. Ehhez több is érkezvén szegény megromlott városunknak ellenségitől, az vezérnek

árulkodván, hogy mikor ez városhoz közelgett volna, sokan az városból ellene csatára kimentenek volna és hostilitást mutattak volna ellene. Vádolták avval is ez szegény várost, hogy az vezér táborából hozzánk jövő három nemes embereket küldtünk volna Rákóczi fejdelemhez, melyeket Rákóczi fejdelem mindjárt meg is öletett, de ebben az Isten őfelsége bizonyságunk, hogy ártatlanok voltunk, mert magoknak volt szabad akaratjok az oda való menésre, és oda volt is indulatjuk, ők magok tudják, mi végre. Vádoltatott evvel is az város, hogy az város alá jövén némely törökök, jancsárok, kenyeret kérvén, az várfokról kikiáltván, némelyek igazították Rákóczi fejdelemhez, mivel akkor még harcok nem lévén. Több efféle vádlások interveniálván, avagy hogy az diadalom után, az város ellen feldühödvén, beküldvén táborától törököket, nyolcat az tanácsbeli uraimék közül kihívata, kiknek nyolc nyársokat megfaragván és eleikbe tétetvén, úgy jelentette kívánságát, hogy szacholnának meg [!], alioquin az várost elveszti és (58) rabbá teszi az benne valót. Kérvén először, végtére az nagy félelemtől környülvétetvén, ott lévő atyámfiái contraháltak vele hetvenötezer tallérban,¹¹ melynek megfizetése különben nem lehetett, hanem minden ember hüt szerént előadván aranyát, tallérát, pénzét, és avval is ki nem telvén, áros embereknek posztóit, selyemmarháit elhordatván, azokkal kellett kiteljesíteni. Mely posztó- és selyemmarhákat fele árán vevén el az vezér, azokban is nagy kárt vallott az város; az még felszedhettük pediglen, mindennap az törökök bejövén – mivel öt hétig lévén az város mellett táborban –, vezér számára, pasáknak, fő-fő törököknek szekerekkel hordván ki az kenyeret, vaját, mézet, sajtót, méhsert, mézespogácsát, zabot, árpát, rozst, mindennemű ételrevalót, ecetet, az mit ember meg tud gondolni. Viszont mikor megindult az tábora, sok számú szekereket ökrökkel, lovakkal, embereket melléje, megrakván azokat kenyérrel, sajttal, zabbal, árpával, ecettel általagostól, méhserral, mindennel; azok szekerestől, marhástól odamaradván, az embereknek is egy része, búzát is sokat adván, úgyany nyira, hogy ezek, az melyeket az hetvenötezer tallérokön kívül adott ez szegény város, jó lélekkel megérték volna

Fegyvereket mind elszedvén az városiaknak, kenyereken, borokon, mindenféle kostjokon élvén az praesidium, hallatlan executiókat tevén némelyeken úgyannyira, hogy nemhogy az szegények, de még az gazdagok is csaknem kuldulásra jutottak, sokan elbudosván az városról. Annak utána némelyeknek házait elpusztítván, az városban sáncoakat ásván, minden embernek hordáit, tonnáit, szuszékjait, kassait, épületre való fáit: fenyűt és tölgyfát mindentől elhordottak, mely edények és fák egynéhány ezer forintot megértek volna.¹³

(61) Ittem ugyanazon esztendőben választattam ismét az számvevőségnek tisztire; ez nyavalyával ez esztendőt is eltöltvén, noha azon esztendőn az Úr öfelsége szép gyermekimnek is halálokkal megszorított.

Anno 1662 esztendőben ismét választattam az vonásigazításnak tisztire; ugyanazon esztendőben választattam az divizorságnak tisztire.

Ittem ugyanazon esztendőben, karácsony felé választattam az számvevőségnek tisztire. Ez hivatalban ez esztendőt is eltöltvén.

Anno 1663 esztendőben választattam az egész várostól az kolozsvári főbírósnak tisztire. Megitílheti akárki: Erdélyben fejdelem lévén – az török parancsolatától függvén az fejdelem és az ország –, az városban pediglen az római császár öfelsége praesidiuma lévén, minemű vigyázással és félelemmel kellett hivatalomat viselnem, sokan lévén pediglen istentelen, emberekre hamisan árulkodó, fondorkodó emberek, egyik egyfelé vont, másik másfelé.

Ezen tiszteim és hivatalaimban sokszor expediáltattam az becsületes tanácstól és várostól – melyeket meg nem írtam – gyűlésekbe, fejdelmekhez való legatiókba, nemesi lakodalmokba. Az gyűlésekbe Fehérvárra, Segesvárra, Medgyesre, Vásárhelyre, Besztercére, Szászrégenbe, Szamosújvárra, Désre, hol két hétig, hol háromig, négyig [!], ötig, hatig is; fejdelmekhez való legatiókba hol Fehérvárra, Balázsfalvára, Radnótra, Örményesre, Szamosújvárra, Désre, Gyaluba, Monostorra, városunkhoz közelítvén sokszor eleibe; nemesi lakodalmakba Bethlenbe, Szentdemeterre, Balázsfalvára, Fodorházára, Szeben városába, Szentmiklóásra, Bogártelkére és egyéb helyekre; az én gyenge

állapotom szerint ezekben töltvén el hazám mellett az én sok búsulásokban forgó életemet. Ezekért pediglen dicsőítessék az nagy Úristennek az ő dicsőséges nagy neve, az ki énnekem, ilyen gyenge edényének, erőt és elmét adott és alkalmasossá tett ezeknek véghezvitelére.

(62) Mennynek, földnek hatalmas Ura és minden azokban levőknek bölcsen formálója és igazgatója, az ki az te kötetted megtartod és ígíretedet beteljesítetted és beteljesítetted, az kik szívök szerint kívánják, nagy hálákat adok, Uram, szent felségednek, az ki az te ígíreted szerint engemet is meghallgattál, születésemnek napjától fogva gondomat viselted, és az én életemnek napjaiban érdemem felett való hivatalokba rendelted életemet és azokban kézen fogva hordoztál engemet, kivál[t]képpen az én bíróságomnak tisztiben, az idegen nemzettől megrakodott városunk és annak szegény lakosinak az nagy ínség miatt elnyomorodott sorsában, az énreám törő gonoszakaróimnak és az engem gyűlölő ellenségimnek kinyitott szemmel néző és sebesen futó lábbal veszedelemre igyekező gonosz cselekedetek között kegyelmesen megtartottál, és minden lelki-testi romlásoktól és veszedelmektől megőriztél és megoltalmaztál, és az én sok rendbéli hivatalimon boldogul általvittél, kivál[t]képpen bíróságomnak tisztitől ez idegen nemzetek között, ez városnak dicsíretes bevött jó szokása szerint búcsúmat vevén, megszabadítottál. Dicsőség legyen, Uram, tenéked érette, dicsőit[t]jessél az Úr Jézus Krisztussal együtt, az mi közbenjárónkkal; örökké dicsőit[t]jessék, Uram, az te szent neved, énrajtam megmutatott sokrendbéli kegyelmességedért. Uram, nem vagyok én elégséges arra, nem elégséges az én lelkem, hogy ezekért én tenéked elégséges hálákat tudjak adni, hanem az teelőtted udvarló sokezernyi boldog angyalok és az földnek kerektségében lévő minden te teremtett állatid áldják, dicsőítsék, magasztalják velem együtt az te dicsőséges nevedet az énvelem való jótéteményidért. Uram, ha az te színed előtt kedvet találok és tenéked tetszik az én tovább való életem, segélj meg engemet, és az énreám törő gonoszakaróimnak és az engem gyűlölő ellenségim között vedd fel igyemet [!], és hordozz kézen fogva engemet, hogy minden akaratod szerint való hivatalimban az

te tetszésed szerént járhassak közbe az te népeid előtt. Eltöltvén üdömet, elvégezvén az én pályafutásomat, boldog reménységgel adhassam meg az én lelkemet az én Krisztusomnak, tudván azt minden kételkedés nélkül, hogy beviszi az én lelkemet az örök életre, az holott vég nélkül minden szentekkel dűcsőíthessem őáltala az én istenemet. Amen.

Anno 1664 esztendőben ismét választattam az becsületes várostól az vonásigazításnak tisztire.

Eodem anno die 12 Januarii választattam az becsületes szász natiótól az divizoroknak praefectusává divizorságra.

Eodem anno választattam die 1-ma Decembris számvevőségek tisztire.¹⁴

Anno 1661 die 16 Septembris Kemény János fejdelem beszállítván Kolozsvárra bizonyos sok számú zoltat németeket és dragonokat, mely idegen népek az várost mind külső és belső részeiben szertelenül pusztítván tovább harmadfél esztendőnél, az városban sok számú házakat elrontván éppen, és sokaknak fedeleit megégetvén, külső részeit pedig, az sok szép kerteket és gyümölcsfákat teljességgel mindenestől fogva pusztává tevén, az egész város környékét pusztá mezővé tevén.

Mivel pedig az Mindenható Úr megeléglvén az ő in ségeket, de meg akarván mutatni, hogy őfelsége az mindek felett való úr és az mi bűneinkért őfelsége hozta volt reánk az kegyetlen népet, és mindaddig rajtunk tartván, az még őfelségének tetszett. Noha mindeneket megpróbáltunk, Szatmárra generálisokhoz sokszor folyamodván, császárhoz őfelségéhez, minden emberi segítséghez folyamodván, de sohonnan vigasztalást nem vehetvén, minden emberi reménységtől megfosztatván, vártuk immár csak az Isten kegyelmét; teljességgel immár utolsó szegénységre jutván az város, az város lakosinak is nagy része elbujdosván. Íme, az Úr őfelsége alkalmas üdőben, úgymint anno 1664 esztendőben die 24 Januarii, csütörtök nap kinyújtván őfelsége hatalmas karját az mi megszabadulásunkra: császártól őfelségétől azelőtt harmadnappal jöven egy fő-commissarius több fő németekkel együtt, az városban levő commendans, Hector nevű sok számú tisztekkal; felindítván Isten az zoltatoknak és az dragonoknak szűvő-

ket ellenek, reájok támadván, házanként felkeresvén őket, mindenektől megfosztván, az városból kivezeté őket, egy fő richtmesztert, kapitányt megölvén. Ezen az úton szabadítá meg az Isten az várost tőlük, és az itt levő praesidium hajla az erdélyi fejdelem, Apafi Mihály urunk hűségére, mely praesidiumot az fejdelem die 24 Februarii kivitetvén, menének Fehérvárra; die 4 Martii az fejdelem is az tanácsurakkal és az ország népével, felessel, bejövén az városba,

Anno¹⁵ 1665 die 3-tia Januarii választattam ismét az vonásigazításnak tisztire.

Anno 1666 die... Januarii választattam az egész városi községtől és az várostól az fogarasi gyűlésre,¹⁶ mely oda való járásomban öt heteket töltöttem, az nemesi szabadságban confirmáltatván, tizenhét személyeket választván, azoknak előttejárójok lévén.

Anno 1666 die... választattam ismét az várostól és az nemes vármegyétől assessorságnak tisztire.

Ismét az várostól divizorok praefectusának választattam.

(63) Engemet, Linczigh Jánost, mivel az Úristen öfelsége ez nyomorult életben két jámbor, istenfélő társsal látogatván meg, egyik Tolnai János uram leánya, Borbara asszony, az másik volt Hosszú Tamás uram leánya, Kata.

Az melyekkel meglátogatván öfelsége fiakkal és leányokkal, az mint következnek.

Anno 1633 esztendőben az első feleségemtől adott az Úr öfelsége, die 5 Martii, szombaton estve nyolc és kilenc óra között, egy leánykát, az melynek neve Borbara.

Anno 1633 die 20 Augusti kereszteltettem meg ez Borbara nevű leányomat, keresztapja volt Petczi János, az captalan, keresztanyjai Petczi Jánosné és öregbik Balk Mihályné.

Anno 1636 esztendőben die 28 Martii az Úr öfelsége ismét megáldott, házastársommal együtt, pénteken délután egy és két óra között egy leánymagzattal, kinek neve lött Kata.

Anno 1636 esztendőben kereszteltettem meg ez Kata nevű leányomat; keresztapjai Rasmani Péter és Kozma

András, keresztanyjai Segesvári Szabó Lőrincné és Kozma Andrásné.

Anno 1642 esztendőben die 1-ma Decembris az Úr őfelsége bölcs tetszéséből sok keserves, fájdalmas nyavalyái után az első feleségemet, Tolnai Borbarát ez árnyékvilágból kiszólítá harminc esztendőben járó korában, mellyel éltem házasságban tizenkét esztendeig és négy napig; kit az Isten támasszon fel az örök életre.

Anno 1643 esztendőben mutatván az Úr őfelsége házastársul Hosszú Tamás uram leányát, Katát, melyet vöttem el és jegyeztem el die 20 Augusti.

Ugyanazon esztendőben die 29 Septembris, szent Mihály napján kérttem meg, és aznap az régi jámboroknak szokások szerént lött kézfogásunk is.

(64) Ugyanazon esztendőben die 1-ma Decembris lött ez házastársommal lakodalmunknak napja. Die 2-da Decembris foglaltuk el egymást hüttel.

Anno 1644 esztendőben die 24 Novembris hét és nyolc óra között estve az szent házasságnak megáldó istene meglátogata bennünket egy leánymagzattal, kinek Isten engedelméből volt neve Anna.

Anno 1644 esztendőben die 1-ma Decembris kereszteltem meg ez Anna nevű leányomat; az keresztapjai voltak Kozma András és Kannagyártó Márton, keresztanyjai Ágoston Péterné és Kannagyártó Mártonné. .

Anno 1644 esztendőben die 2-da Decembris az Úr őfelsége bölcs ítéletiből kiszólítá ez világból ez kis Anna nevű leánykámát.

Anno 1645 esztendőben die 15 Octobris, vasárnap hat órakor tájban estve, ismét megálda az Úr bennünket egy leánymagzattal, Sára nevűvel.

Anno 1645 die 8 Decembris kereszteltem meg ez Sáríka nevű leányomat; keresztapjai Augner Gábor és Futásfalvi Jakab deák, keresztanyjai Gábor deákné és Szijgyártó Lőrincné.

Anno 1645 esztendőben az pestis gressálván, az első feleségemtől való leányomat, kis Katát kilencesztendős korában, az mérges mirigy által, bölcs ítéletiből kiszólítá őfelsége ez árnyékvilágból az én nagy szomorúságomra.

Anno 1646 esztendőben die 20 Junii az első feleségem-

től való leányomat, Borbarát az atyák és anyák szűvök megszomorító pestis által, az Úr öfelsége tetszéséből, ez árnyékvilágból kiszólítja.

Anno 1647 esztendőben die 21 Novembris, csötörtökön ismét az Úr öfelsége megálda bennünket egy fiúmagzattal, az kinek neve Jancsi.

Anno 1648 esztendőben die 27 Februarii kereszteltetem meg ez Jancsi nevű fiamat, kinek keresztapjai Szeöleösi Gábor és iffíú Huszár Péter, keresztanyjai Krajczár Ferencné és Huszár Péterné.

(65) Anno 1648 die 11 Octobris az Úr öfelsége megszomorítván bölcstetszéséből, ez Jancsi nevű fiamat kiszólítja ez világból keserves nyavalyák által.

Anno 1649 die 13 Septembris, hétfőn kilenc és tíz óra között estve, viszont az Úr öfelsége megálda bennünket egy leánymagzattal, kinek neve Kata.

Anno 1650 esztendőben kereszteltetem meg ez, ez Kata nevű leányomat; keresztapjai Szeöcz Antal és Simándi Márton, keresztanyjai Szeöcz Antalné és Simándi Mártonné.

Anno 1650 die 20 Augusti az Úr öfelsége bölcstetszéséből megszomorítván ismét, az scyathica avagy convulsio által az árnyékvilágból kiszólítja ez Kata nevű leánykámát is.

Anno 1650 die 12 Decembris megáldván az Úr öfelsége ismét bennünket egy fiúmagzattal, kinek neve Gazsi.

Anno 1651 die 11 Aprilis kereszteltetem meg ez Gazsi nevű fiamat, kinek keresztapjai Gazner Szabó Ambrus és Ózdi Tamás, keresztanyjai Szabó Ambrusné és Timoteheus [!] patikáriusné.

Anno 1652 die 7 Octobris megáldván ismét az Úr öfelsége egy leánymagzattal, kinek lón neve Rebeka.

Anno 1653 die 3 Junii kereszteltetem meg ez Rebeka nevű leánykámát, keresztapjai Arkhosi Máté és Hejzel János, keresztanyjai Arkhosi Máténé és Hejzel Jánosné.

Anno 1654 esztendőben die 24 Maii, pünkösöd napján, hétfőre virandóra éjjel tizenegy és tizenkét óra között, ismét az Úr öfelsége áldása rajtunk lévén, születék egy fiacskánk, Jancsi nevű, kire az Úristen öfelsége terjessze bőséges áldását.

Anno 1654 die 22 Novembris Isten engedelmeiből kereszteltetem meg ez Banchj nevű fiamat; keresztapjai Járay János, az unitária eklézsiának magyar prédikátora és Dálnoki Lőrinc, az unitária eklézsiának lektora, keresztanyjai Járay Jánosné és Dálnoki Lőrincné.

Anno 1657 esztendőben die 9 Februarii pénteken három óra tájban ismét megáldván az Úr öfelsége egy leánymagzattal, kinek neve lön Kata.

(66) Anno 1657 esztendőben 2-da Maii kereszteltetem meg ez Kata nevű leányomat; keresztapjai Tóbiás deák és Doboli Mihály, keresztanyjai Tóbiás deákné és Doboli Mihályné.

Anno 1657 esztendőben die 9 Augusti az Úr öfelsége megszorítván bennünket, bölcs ítéletiből kiszólítá ez árnyékvilágból ez kis Kata nevű leányunkat.

Anno 1659 esztendőben die 3 Aprilis, csütörtökön megáldván az Úr öfelsége ismét bennünket egy fiúmagzattal, kinek neve lön Gabris.

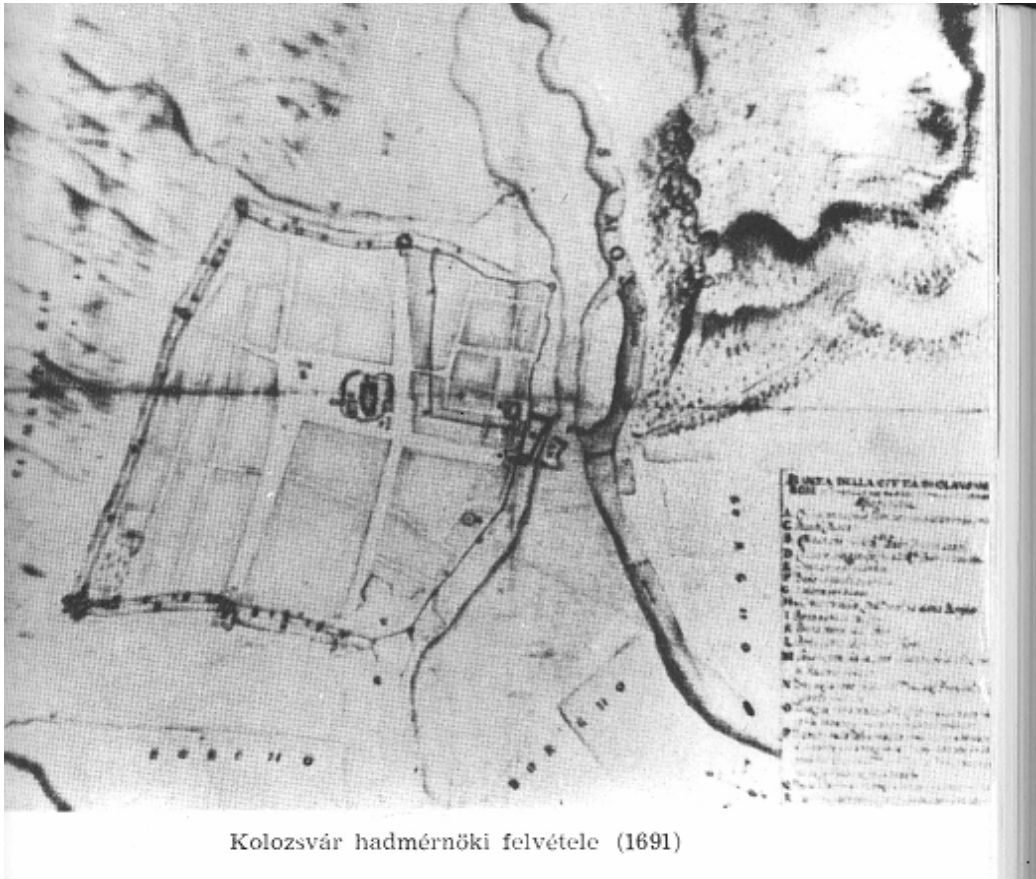
Anno 1659 esztendőben die 2-da Augusti kereszteltetem ez Gabris nevű fiamat, keresztapjai Geotcz Pál és pathicarius Christianus Haruo [?], keresztanyjai Giulay Mártonné és pathicariusné.

Anno 1661 esztendőben augusztusban és szeptemberben, az Úristen öfelsége igaz ítéletiből, az embereknek háládatlanságokért, öfelsége ellen való sok vétkeinkért az mérges döghalál köztünk gressálván, sok atyákat és anyákat szerelmesektől elválasztván, minket is, méltatlan atyát és anyát megszorítván ez esztendőben és két hónapban, die decima Augusti kiszólítá az Úr öfelsége ez árnyékvilágból az mérges mirigy által ez Gáspár nevű fiamat, az mely volt tizenegy esztendő.

Die 25 Augusti viszont az Úr öfelsége kiszólítá ugyan az mérges mirigy által az árnyékvilágból Gabris nevű fiacskámát, az mely három esztendőben járó volt.

Die 12 Septembris ismét megszorítván öfelsége, kivövé az árnyékvilágból ugyan az mérges pestis által Rebeka nevű leányomat, az mely kilenc esztendőben járó volt.

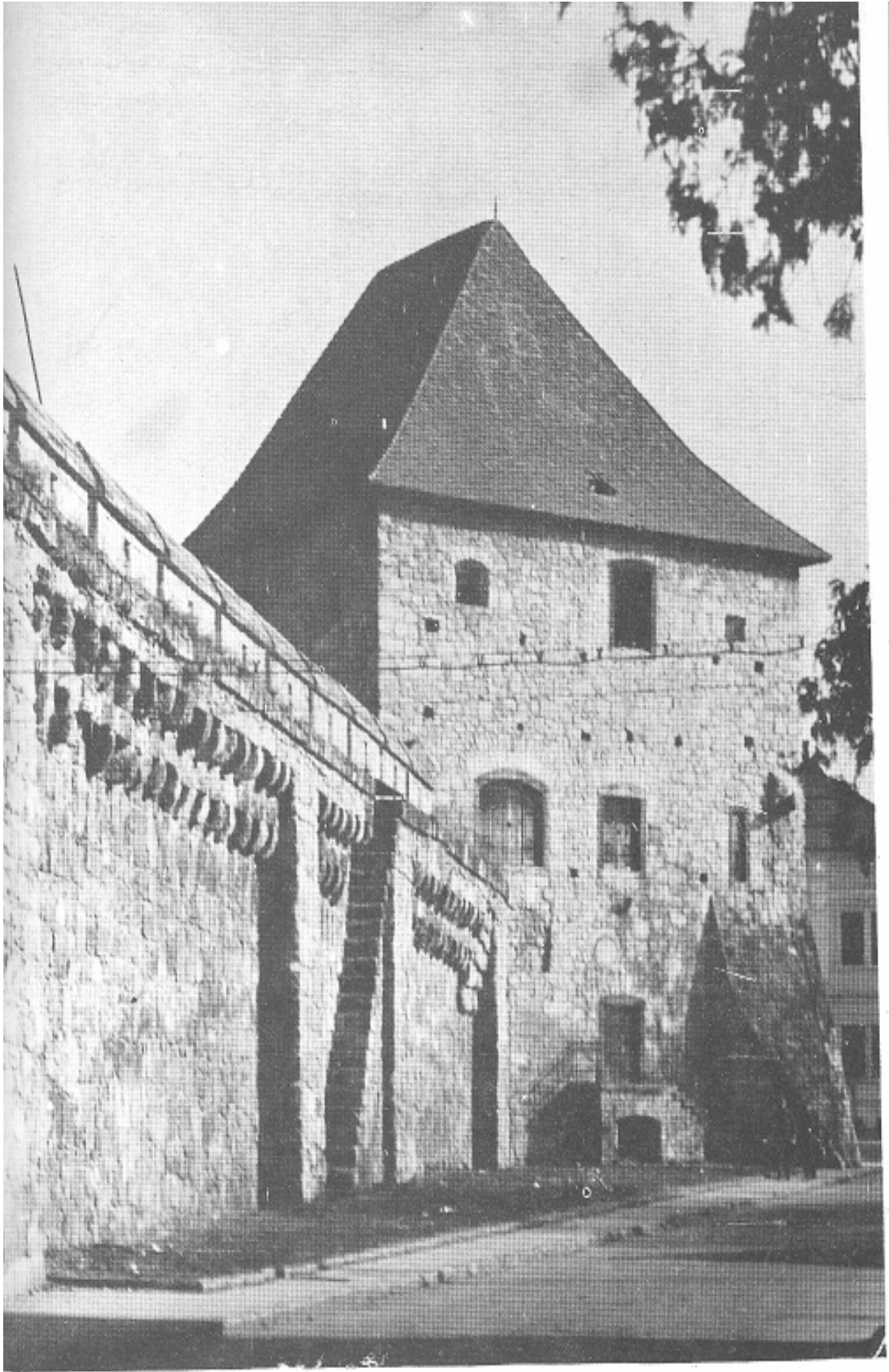
Die 20 Septembris ismét az Úr öfelsége bölcs tetszéséből egy keserűséget az másikkal megpótolván, nagy

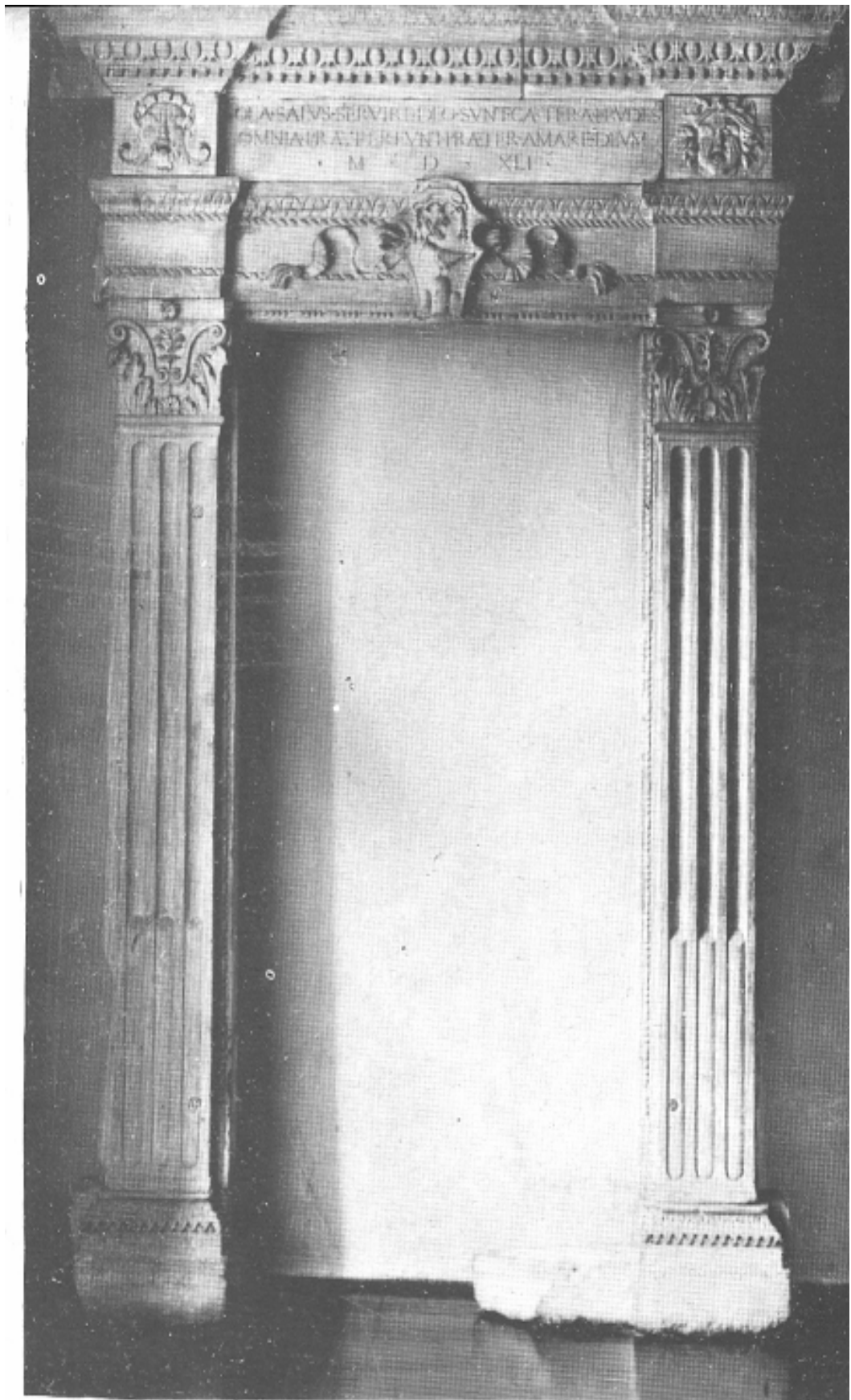
Kolozsvár hadmérnöki felvétele (1691)

A Hidkapu-bástya (belső rész)

A szabók bástyája és a keleti városfal egy része

Ajtókeret Wolphard Adorján házából (1541)

Az Apáczai-kollégium kapuja, előtérben Szent György lovas szobrának másolata

A Brozer-féle Rákóczi kehely (1699)

A belvárosi református templom szószéke (1646)

AKKO 1632

Fosztaja nra skaman rotis et miolatij, Sautm as ty
Eonys stajtokrol Enlikentit akarak birny
Kobu Lindijs Janonak as in Jobstian Kimit Cypagi
nole Lindijs vavoshy as mly Dordyn fillul Sarmines
mly Földit uigiol Onnan idi Kolosmarra Szaromban
vidt. et flazat sarvut Bakos Judras Linnal Gallos Katat
as ty noly Bakos Dordynnal is Bakos Misallial is Bakos
Gospivalias Jobstian nra noly Lindijs Jant as Kibol
Pavanzet as Erdi stiam is Erdi stiam nyolcs, stendijg
Lingit orszagban lakuan. Saza Jant vitti. et Szabavonal
Korud Gyogy Linnal Kines lakat is stiam vitti. et Dombi
-galvonal is tordij Dordy Jovanival is stiam vitti
vitti. et Jant vitti. et Dordy Jovanival is stiam vitti
as stiam noly ty stajp Jantival is Erdi stiam vitti
nra noly Lindijs Jant as Kibol in Szaromban as in
Korival Lindijs Jant 20 ft 40 Eis hasminoz kilnoz
gittatit stiam et vitti. et stiam noly in 1632 is in 1633
szaromban noly vitti. et stiam noly in 1632 is in 1633
noly stajp stiam noly vitti. et stiam noly in 1632 is in 1633
vitti. et stiam noly vitti. et stiam noly in 1632 is in 1633

AKKO 1633 Eptendiebra ma Jant vitti et flabas missul
vitti. et stiam noly vitti. et stiam noly in 1632 is in 1633
labogason noly vitti. et stiam noly in 1632 is in 1633

Linczigh feljegyzéseinek egy lapja

Anno 1703 18 Februarij
 Az Csevari Nemes Tanácsban
 Assessor: hivatalb. valasztot-
 van, Confirma ad alhvi Gak-
 nari et h. Kapany. Grot. Bap-
 György.

Ugyan az nap Kulcsos-csén Fő-
 varra a. Országgyűlésre
 Gálfi Pál Urammal, holcs és
 herceg utran Xija juben
 Haszontoz.

Ugyan a Gyűlési helyes és ke-
 ves szabályokhoz az szabadul
 az helyes az Savoyi Gyűlési
 helyes meg, és egyéb káros
 a. Nemes Haszontoz.

szübeli keserűségünkre elvövé tőlünk az szomorító halál által Sára nevű leányunkat, az mely tizenhat esztendőben járó volt.

(67) Anno 1662 esztendőben die 4 Octobris vigasztalásunkra ismét megálda az Úr őfelsége bennünket egy fiúmagzattal, kinek neve Ferkő. Szent Ferenc napján, szeredán született, az melyet neveljen fel az Úr őfelsége és igazgasson az ő szent lelkével minden jóra és segítjen sokaknak szolgálatára és jó példaadására. Amen.

Anno 1662 esztendőben 5-ta Decembris kereszteltetem meg ez Ferkő nevű fiamat, mivel az Úr őfelsége hirtelen betegségtöréssel meglátogatván, semminemű reménység hozzája nem lévén. Keresztapjai az unitária eklézsiának plébánosa, Bongardus uram, és ugyan az unitária eklézsiának magyar renden való főprédikátora, Soljmosi Boldizsár uramék, keresztanyjai plébánosné Bongardusné asszonyom és iffiú Bácii Istvánné asszonyom.

Anno 1665 die 16 Octobris egy leánymagzatot adván az Úr őfelsége, az mely születésekor meghalván, melyet meg nem kereszteltethettem.

Anno 1679 die 8 Julii.¹⁷ Az Úristen minket is megszorítván, kivövé ez világból kegyes atyánkat, üdösbik Linczigh János uramat. Az ökigyelme betegsége tartott hétfőn jó reggeltől fogván szombaton négy órakerig. És ökigyelme kedden délután tőlünk s világtól elvevén magát, annak utána senkinek is nem felelt szólásra, mindazonáltal mikor nyavalyájától valami keveset üresülhetett, Istenhez felfohászkozott és könyörgött. Volt penig ökigyelmének ez világon való élete hetvenhárom esztendeig, most hetvennégy esztendőbe fordulván.¹⁸

(70) Anno 1675.

Mivel amaz igazmondás szerint aequalis divisio non conturbat fratres, Isten őfelsége két fiakat meghagyván: János deákot és Ferenc deákot, neveletlen lévén az kisebbik, Ferenc deák, hogy meg ne csalattassék, töttem emlékezetre való dolgokat fel az írásomban; az kisebbiknek is ezaránt megadassék. 1672 esztendőben adtam János deák fiamat az Kendi János ítélőmester uram udvarába. Akkor vöttem neki jó paripát, egy szép pár pisztolyt, kardot, hegyes tört, szablyatarsolyt, lódingot min-

den szerszámmal, nyeret, féket; csináltattam neki egy öltözőköntöst, nyuszt farkkal bélelt süveget, egy szekfüszín [!] dolmányt, nadrágot, mentét béleltet ő rókahátal, csizmát. Második esztendőben is ez szerént egy egész öltözőköntöst, kék posztó remek dolmányt. Harmadik esztendőben is ez szerént egész öltözőköntöst, dolmányt, mentét, nadrágot, süveget, övet. Negyedik esztendőben is ez szerént egész öltözőköntöst. Ittem csináltattam neki egy veres skarlát mentét, dolmányt, nadrágot, az mentét rókamállal megbéleltetem, vöttem egy nyusztot f. 9, az süvegi skarlát. Ittem adtam neki egy karmazin szablyatarsolyt, lódingot egyet, skófiummal varrottat. Ittem csináltattam egy zsinórövet neki, melyeken negyedfél nittra selyemből vagyon, az gombkötővel ezüstfonallal megtekertetem. 1675-ben is csináltattam neki új remek nadrágot. Ittem három esztendőben járván, az míg Kendi uramnál lakott, gyakorta hazajövé, mindenszer hol három forintot, hol kettőt, hol egyet mindenkor adtam, csizmával tartottam.

(71) Anno 1675 die 23 Maii. Memoriale.

Mivel az Úristen öfelsége két fiakkal megáldván, az többi között ezeket megtartotta: János deákot és Ferencet. Az nagyobbik – Isten kegyelméből –, János deák ma, áldozócsötörtökön mátkájának jegygyűrőt adott; mivel az kisebbik, Ferenc nevetlen lévén, hogy közöttök az szép egyezés megtartassék, az mint szokták mondani, aequalis divisio non conturbat fratres, az végre az mit az nagyobbik fiamra, lakodalmára, ajándékra költöttem, írásba töttem, hogy az kisebbik is ne defraudáltassék. Adtam az mátkájának, hogy adja elsőben, egy szép gyémántos-rubintos gyűrőt, nem kevés érőt. Ittem maga hozzája menvén, adtam egy smaragdos gyűrőt, melyet adott az mátkájának. Ittem adott az mátkájának pünkös[d] napra egy karmazin csizmát. Ittem vöttem az mátkájának egy mentének való angliai posztót, mely[nek] az ára f. 12 d. 45. Vöttem hozzája egy rókamál bélést f. 20. Ittem ezüstgombokat csináltattam hozzája nyolc nehezék ezüsből. Ittem az mentéhez vöttem három lott [!] galont, százhatvan pénzen lottját, teszen f. 4 d. 80. Ittem vöttem egy karmazin teczin övet f. 20. Ittem vöttem nyolc forint

ára patyolatot. Ittem vöttem ezekhez skófiomot, selymet, mely tött f ...¹⁹ Ittem az mente bélletni, meg nem érvén az egy rókamál béléssel, két rókamát f. 2 d. 80. Ittem vöttem három macskamát. Ittem rókaláb táblákat. Jó ítélettel felkészült az mente szőcsnek, szabónak való fizetéssel, hozzávalókkal f. 34, id est harmincnégy forintokba. Ittem vöttem egy varróládát, ah[h]oz egy tükört, arra csináltattam zárt; az asztalosnak adtam az ládáért f. 1 d. 58, az tükör d. 12, az lakatosnak adtam f... d ... Adtam selyemkamukát felső felére, és vöttem aranyprémet az kerületire, tött az varróláda is f. 2 d. 60. Ittem adtam az varróládába, az mátkájának elküldte: adtam az ládába két aranyos tallért, egy fél pogány tallért, másfél forint ópénzt, egy forint ára költőpénzt, egy ezüst mellfűzőt, egy ollócskát, egyéb dibdábót is, keszkenőket, melyeket az iffíú vendégeknek varrattam, adtak attól az iffíú vendégek nyolc tallért, melyeket neki kezébe adtam. Gazdag lakodalmat csináltam, drága lévén az óbor, kétszáz forintot árulhattam volna akkor belőle; sert hat forint árát fizettem. Hegedűsnek adtam f. 4 d. 50, Botáninak f. 4, külön az szakácsnak f. 1, tálhordónénak f. 2, az hívogató asszonyoknak f. 2 d. 20, az hívogató leányoknak f. 1 d. 20, az két vőfélynek varrattam két keszkenőket f. 1 d. 80, az főzőkondérokért fizettem f. 2 és egyéb rendű szolgáltnak imide-amoda sokat fizettem; magát feleségestől házamnál költségemmel, kosztomon tartom. (72) Ittem megházásítván, feleségestől házamnál tartottam, asztalommal tartottam, ruháztam.

Ittem mieltettem egy hold szőlőt Bredföben számára, melytől fizettem az vincellérnek mívelésétől f. 20, de nem teremvén semmi rajta.

Ittem Gábor deákné asszonyom ajándékozván neki Fenesen három fertály szőlőt, attól is az vincellérnek én adtam fizetést f ...²⁰

(77) Anno 1665 esztendőben.

Bizonyos okokra nézván és jövőendő haszonra is kellelt külső és belső örökségimet leírnom, melyek így következnek.

Vagyon egy házam az piacon, Diósi Gáspár szomszédságában, az mely jutott Hosszú Tamás uramtól f. 1500,

id est tizenötszáz forintban, az égés után nagy romlásban lévén, nagy pusztaságban lévén. Az atyafiaknak ez házból fizettem magam saját pénzemet, úgymint Szeöreös János uramnak és Kerekes Péterné asszonyomnak éppen az ökegyelme részeket; az ház estimatiója volt f. 1500. Annak utána az nagy romlásból saját pénzemen megépíttettem palotáit, kamaráit újólag gerendáztattam, új ajtókat, kemencéket beléjük csináltattam. Az alsó házakra hasonlóképpen új ajtókat, új kemencéket, új ablakokat csináltattam, és az udvarát egészen megpádimentomoztattam; az kútját újólag restauráltattam, új istállót, színt és borjúólat magam csináltattam; az hátulsó háznak heáztatja az nagy hó alatt leromolván, újólag felépíttettem, zárokat, reteszeket, mindeneket újólag csináltattam, mivel mindenek elégték volt.

Ittem vagyon Híd utcában egy házam Szeöreös András és Hajdú György, szomszédságokban, az mely házat hagyott volt az atyám ezer forintban énnekem, mely házból fizettem ez szerint ki az nénémet, Péter deáknét, és az húgomat, Kékesi Benedeknét, az mely házat az atyám cserélt volt az Monostor utcában levő Kapusi Antal háza felén, az mely házat az atyám készpénzen vött volt, nyolcszáz forinton. Birodalmomban lévén ez ház is, azután csináltattam az oda hátra levő faépületeket, és az kapukezít is én boltoztattam meg.

Ittem vagyon ugyan Híd utcában, Kozma András [és] Linczigh Dániel szomszédságokban, mely ház volt Kékesi Benedeknéé, az mely házat cserélt volt az húgommal együtt Kékesi Benedek az jobbanánk házán, az Magyar utcai házán. (78) Meghalván Kékesi Benedek, nagy perlekedéssel juthattam az házhoz ezer forintban, mely házból az Verner famíliának, és az széki atyafiaknak kellett magam saját pénzemet, hatszáz és hatvanhat forintot és hatvanhat pénzt adnom; sok munkám után úgy töttem magamévá.

Ittem vagyon egy pusztá házhelyem Szappan utcában, az mely házhelyet hagyott nekem, Ácz Pálné nyomorék asszony, mivel házamhoz vettem volt, életéig tartottam, tisztességesen el is temettettem, Czimbalmos János és Varga János szomszédságokban.

Ittem vagyon Házsongárdban három fertály szőlőm Süteő Márton hadnagy szomszédságában, az mely szőlő az jobbanyámé volt, Linczigh Borbély Jánosnéé; vöttem meg az atyafiaktól diviziókor negyven forinton. Ittem vöttem hozzája egy fertályt, így immár egy egész hold.

Ittem vagyon ugyan Házsongárdban egy hold szőlőm Szappan utcai Varga Jánosné szomszédságában, az felső szőlők lábball reanyúlnak; vöttem volt az jó üdőben f. 90 d. –.

Ittem vagyon Kómálban, az Csíkos-tónál fél holdnál nagyobb szőlőm, melyet saját pénzemen vöttem.

Ittem vagyon Hójában egy hold szőlőm Filstich Lőrincné és Nekkel Imre szomszédságokban, az mely jutott Hosszú Tarnás uramtól.

Ittem vagyon Túzokmálban másfél hold szőlőm, ez is jutott Hosszú Tamás uramtól.

Ittem vagyon Bredfőben három fertály szőlőm. Fél holdját és fél fertályát vöttem készpénzemen Szentmártoni Szabó Istvántól, az fél fertályához nagy perlekedéssel jutottam, mivel Szeöreös János uram megvötte volt az Iffiu familiától [a] mellettem levő darab szőlőt; az feleségemnek is olyan vérsége volt ahhoz az darab szőlőhöz, mint az ökegyelme feleségének. Mellettem lévén Szeöreös János uramnak másfél fertály, azért is adván fél hold szőlőt Bredfőben, így immár vagyon ott öt fertály szőlőm. (79) Igazság szerént minket illetett volna fele, de ökegyelme erővel magának akarván mind occupálni, törvény nélkül nem akarván engedni; végtére sok becsületes emberek intercessióra [!] engedte ökegyelme ide az fél fertály szőlőt, mely szőlőcske miatt az velem való régi szeretetből való confederatióját is kész volt felbontani, hogysen az puszta szőlőcskét engedni. Az törvény is nekem adjudicálta volna, mivel Kómálban is ugyanakkor evvel az bredfői szőlővel vött ökegyelme három fertály szőlőt, az melyek az Hosszú familiáé voltak. Mivel ökegyelme nem atyafiúi szeretetből adta ide ez fél fertály puszta szőlőcskét ökegyelme, ez napszagtól [!] fogva peres szőlőnek és bredfői szőlőnek [k] hívatatik.

Ittem vagyon Bredfőben egy hold szőlőm Ladner

György és Kereszturi Mihály szomszédságokban; ennek egy fertályát cseréltem Diósi Gáspártól, adtam érette Szentgyörgy-hegyen egy hold szőlőt, az többit pénzen vöttem f. 115, id est száztizenöt forinton.

Ittem vagyon Bredfőben fél hold szőlőm Zoller Márton szomszédságában, másfelől az szabad mezsgye. Ezen szőlőt adtam Szeöreös János uramnak az felső másfél fertály szőlőiért.

Ittem vagyon Hendeljben négy hold szőlőm, az egyik holdja az atyámtól maradt, az melynek az alját magam pusztából építtem fel, csak három fertály volt, az többit saját pénzemen vöttem és pusztából építtem.

Ittem vagyon Fenesen az Kontban két hold szőlőm, az mely szőlőnek másfél holdját vöttem f. 185; az fél holdját, az felső felét pusztából építtem; ez szőlőm alatt sajtót is építtem.

Ittem vagyon ugyan Fenesen, Szeöreös János uram szomszédságokban másfél hold szőlőm, Hosszú Tamás uramtól jutott.

Ittem vagyon ugyan Fenesen fél hold szőlőm, ez is Szeöreös János uram szomszédságában, az mely szőlőt vöttem f. 25 Harasztosi Miklóstól, Kovács János szőleje felé volt.

(80) Ittem vagyon egy kétköblös szántóföldem az Borsó-földeknél, az hátulsó fahídnál, az Árok mellett nyúl fel.

Ittem vagyon az túlsó oldalon, az Macskási-ösvény mellett, nyolcköblös földem, az Nagy-hegy az egyik felől való szomszédja, Rókalyuk az város felől való végiben.

Ittem vagyon Szentgyörgy-hegy felett egy földem, To[n]nai János uramtól jutott; Dalnoki Mihálynénak is része vagyon benne, az város felől való része jutott nekem.

Ittem ugyan Szentgyörgy-hegy felett, az szénahordó út általmegyén rajta az tetőhöz, talán második föld fog lenni, hatköblös, Hosszú Tamás uramtól jutott.

Ittem vagyon, az város továra nyúl véggel, egy földem, mely vagyon háromköblös vagy harmadfél. Adtam ez földemet az kántornak, az házsongárdi szőlőm mellett, mely pusztá, pusztá fél hold szőlőföldért, mely pusztá föld estimáltatott f. 20. Jóakaratomból cselekedtem.

[Ittem vagyon oda hátra az Eperjes terin, az szamos-

falvi határszélben, Hosszú Tamás uram földé felé cub. 12.]²¹

Ittem vagy on oda hátra az Györgyfalvi út mellett, az pataknál, az szöcsök földé mellett, Smelczer István szomszédágában 10, id est tízköblös földem; négy köblét vettem készpénzen Filep Mártontól f. 27, jutott To[[]nai uramtól az többi, úgymint hat köble.

Ittem vagy on az Kövespadon egy négyköblös földem, egyfelől Szüber Péter az szomszédja.

Ittem vagy on egy hatköblös földem Békás patakon felül, napkelet felől szomszédja Ádám János, napnyugat felől Lakatos György földé, most Nagy András vötte meg az Lakatos György földét.

(81) Ittem vagy on egy földem az tüzokmáli pallónál, Hosszú Tamás uramtól jutott, nyolcköblös, lábbal nyúl lábbal [!] az Filstich Lőrincné földére; felső szomszédja Fenesi Mihály uram földé, alol az Nádas.

Ittem vagy on Tüzokmál felett, az Lombi erdő alatt az Ároknál, három- vagy négyköblös földem, Timár András is bírta.

Ittem vagy on az Nádas mellett, innét az Nádason, Stenczel Ferenc uram Bács felől való szomszédom, cub. 4; Hosszú Tamás uramtól jutott.

Ittem vagy on egy majorom, Junk András kerti egyfelől, másfelől az Kovács Gáspár tosz [?] kertire menő szoros; készpénzemen vöttem volt.

Ittem vagy on más majorkertem ellenben, által Rejner Márton szomszédágában és Beke Istvánéban.

Ittem vagy on egy kertem, Timár Benedek egyfelől szomszédom, másfelől az ország útja. Csúrt, házat, pajtát építettem reája.

[Ittem vagy on Hídelvén az Szabó Gáspár uram majora mellett egy kerteském, szegletkert.]²²

Ittem vagy on Bodogh utca felett egy kertem, az mely gyümölcsöskert volt. Vöttem más kertet is ehhez Salamontól, az hídelvi embertől, az melyben benne vagy on az Szép-forrás alól, még azon az határon; az többit vöttem Bartosnak az leányától, egyiktől f. 12, a másiktól f. 7.²³ Az Salamon háza, földéi is az kerthez való, mert lettem az sarcot: f. 8.

(82) Ittem vagyom egy szántóföld, az mely Hosszú Tamás uramtól jutott, az mely vagyom Szentgyörgy-hegy felett [...], napnyugot felől való szomszédja Diósi Mihály, napkelet felől az úton innét Farkas Demeter földé, az úton túl N[...] Antalné földé.

Ittem vagyom egy szántóföld az Nádas mellett, négyköblös, az mely jutott Hosszú Tamás uramtól, napnyugot felől való szomszédja lábosházi Márton deák földé, napkelet felől az plébánia földé.

Ittem ugyan vagyom az Nádas mellett egy tízvékás föld, az jutott Hosszú Tamás uramtól, észak felől való szomszédja az Nádas. Az Nádas az szomszédja, másfelől az magam nyolcköblös földem.

Ittem ugyan Hosszú Tamás uramtól jutott egy szántóföld, cub. 4, id est négyköblös föld, az mely vagyom az Aszú-pataki szőlők felett, az mely nyúl az papfalvi útra; felül való szomszédja Redelt Márton földje, alól Ácz Ferencnek szomszédságában, mely földet vött volt Hosszú Tamás uram Telman Bálint uramtól; levél extál róla.

Anno 1671 die 16 Aprilis vöttem örök áron Szarog, alias Halas Mártontól egy kertföldet, mely vagyom Új utca végiben, Zeyffner Mátyás majorhelye volt, jövendőben kenderföldnek akarván tartani, He[n]gzél Asztalos István szomszédságokban; lábbal nyúl az Hengzel István uram földre, Nekkel Imre uram észak felől való szomszédja, dél felől az város sikátora, szekérút.

[Ittem vagyom egy kétvékás kenderföldem Farkas utca végiben, Kövespadra nyúl véggel, Czur Tamás és Kalmár János szomszédságokban.]²⁴

Ittem vagyom egy szántóföldem Kajántó völgyében, mely vagyom Szigyártó Kandert Márton szomszédságában, az mely földem tizenkét köblös föld; fele, id est hatköblöse enyém, hatköblöse pedig Szigyártó Kandert Mártóné. Mivel ugyan a nyolcköblöse volna enyém, de atyafiságosképpen kére Szigyártó Márton, hogy osztassék kétfelé, én is reája hajlék atyafiságból való szeretetemből; mely nyolcköblös földet ada Gábor deákné asszonyom.

(83) [Anno 1667 die 2-da Februarii szegődte meg a boltomat Tóbiás deák uram esztendeig f. 15 d. –, id est tizenöt forintban.

Ittem 1668 esztendőre ismét a boltot megtartván öki-
gyelmének, viszont azon bérre f. 15 vásároltam öki-
gyelmektől Jancsinak egy nadrágnak három sing igen rossz
kisznicert, singit megalkuván pro d. 60, teszen f. 1 d. 80.]²⁵

(84) *Memoriale*

Anno 1666 die 20 Maii. Gábor deákné húgomasszony
kezéhez adtam ökegyelmének bizonyos számú marhákat,
hogy ökegyelme eladja:

Velencei selyemprémet adtam egy fontot és négy
lottot.

Ittem adtam bécsi selyemprémet, adtam egy fontot és
nyolc lottot.

Ittem adtam két font bakaselymet, négy lott heján.

Ittem bakacsin árából és egyébből vött fel ökegyelme
maga kezéhez f. 9, id est kilenc forintot.

Ittem adtam ökegyelme kezéhez egy kis csizmát.

[Memoriae quod ...

Anno 1693 die 8 Decembris az feleségem csinált tíz
asztalkeszkenőket, el ne vesszen.]²⁶

(85) Anno 1667 esztendőben die 12 Februarii. Az be-
csületes szöcscéhnek céhapjok és céhmesteri előtt, úgy-
mint Verner Mihály és Fekete István, Makay Imre és
Beel János uraimék előtt szabadítottam fel az én fiamot
az szöcslegénységre, Jancsit, mely szöcslegénységnek hi-
vataljában az Úr öfelsége áldja meg és segítse, hogy tisz-
tességes életet élhessen.

Anno 1670 die 28 Januarii írtam be az céh könyvébe
az kisebbik fiamot, Ferkót, ha az szöcsművet meg akarja
tanulni.

(86) Anno 1666 die 12 Novembris fizettem meg Almos
Györgynének sarcadaját f. 17 d. 50, id est tizenhét forin-
tot és ötven pénzt. Szolgált le róla f. 4, id est négy fo-
rintot szőlő munkájával.

[Ittem adtam neki szőlőmunkára f. 1 d. –.
Hagytuk fenn ezt az egy forintot az seprő kiadásáig.
Ittem adtam neki d. 24.]²⁷

Ittem szállította le ismét szőlő munkájával f. 4 d. 75,
id est négy forintot hetvenöt pénzt.

Ittem szállított le f. 2 d. –, id est két forintot.

Ittem anno 1670 esztendőben hajtatta ki az kómáli fél hold szőlőmet, szállított le vele f. 1 d. –.

Ittem az túzokmáli szőlőmet megmetszette f. 1 d. –.

Anno 1666 [?] die 13 Novembris fizettem meg Stomp Jánosnak sarcadaját f. 10, id est tíz forintot.

Anno 1669 die 15 Junii szállított le művelésével az adósságba f. 2 d. 90.

Ittem adtam neki kölcsön d. 24.

(87) [Anno 1667 die 14 Februarii számot vetvén Ferdi Miklóssal, igaz számvetés szerént marada adós jövőendő megfizetésre f. 9 d. 55, id est kilenc forinttal, ötvenöt pénzzel.]²⁸

Anno 1670 die 25 Septembris. Adtam Almos Györgynének az Híd utcai hátulsó kis házamat esztendeig bérbe hat forintért, id est f. 6.²⁹

(88) [Anno 1665 die decima Decembris. Kértem az ekléziából 100, id est száz forintot, mely summáért adtam be zálogot: egy bokor kívül-belül aranyos kupákat, az melyek nyomnak M[arcas] 7, id est hét girát P[isetas] 31, id est harmincegy pizetát.

Ittem adtam egy öreg pártaövet.

Anno 1667 die 25 Julii. Ismét az takarodásra nagy szükségem lévén, kértem ugyan az ekléziából f. 60, id est hatvan forintot. Adtam be az ekléziába ilyen zálogokat: öt bokor öreg palástra való kapcsok, egy tarka iskatulyába bepecsételve egy öreg bokor türkezes gyöngyöt is, az tetejében mindeniknek egy-egy gamaho, az bakkapcsán öreg chittrin.

Ittem az másik kapocs is öreg türkezes gyöngyös, sűrű türkezek rajta, az tetején két öreg türkez, az bakkapcsán veres kő.

Harmadik az türkezes öreg kapocs, az tetein és az keületin türkezek, az bakkapcsón elöl egy veres kő.

Az negyedik az is öreg kapocs, dupletok és gyöngyök rajta.

Az ötödik az is öreg kapocs, az tetejeken türkezek vadnak, duplet is vagyon rajta.

Ezeket mind meg fi...]³⁰

(89) *Memoriale*

Anno 1668 die decima Octobris. Megismervén ez mos-

tani üdőben ez világi embereknek csalárd voltokat, jövendő búsulásnak eltávoztatásáért az dolgoknak bizonyos voltát akarom feljegyeztetni.

Ennek előtte való üdőkben, az németek Kolozsvárba való beszállások előtt két esztendővel, szegődvén meg tőlem Vajda Istvánné asszonyom Híd utcában az északi szeren lévő házamat esztendőnként negyven forintban, az mely házam vagyon Kozma András szomszédságában, azután való esztendőnként harminchat-hat forintokért. És így ökiyelme birodalmában levén házam, ökiyelme egyetmásával megrakván házamat. Ezalatt az németek beszállván Kolozsvárra, veszedelem jövéen ez hazára. Lakván maga ökiyelme Besztercén, nem mervén az németek mia Kolozsvárra jőni, de egyetmása benne levén házamban, zsellért is tartván ökiyelme házamban, házamnak kolcsa is ökiyelme kezénél levén. Tudósítván is ökiyelmét – Besztercén levén –, hogy ha házamon kezét ökiyelme tartja, bérit ökiyelmétől megkívánom. Ha peniglen ökiyelme kezét rajta nem tartja, kolcsait küldje meg, hogy viselhessek gondot házamra. De ökiyelme megírván, megizenvén mindenekben ökiyelme contentál, sőt kéretvén azon, hogy az házhoz gondot viseljek – emberét is tartván [!] ökiyelme a háznál –, levén ökiyelmének egy kevés búzája az boltban, mely boltot megnyitván, ott lakó maga embere cselekedte-e ökiyelmének, vagy kicsoda, avagy az németek, én azt nem tudom; az boltot megnyitván, az búzában elvittek. Hírt tevén nekem ökiyelme lakója másodnap, hogy az búzában elvittek – abban az üdőben peniglen az németek erőszakkal is vivén az idegen ember búzáját –, ökiyelméhez való jóindulatomból, hogy ökiyelme kárt ne valljon, ugyanaz maga lakójával felméretvén az búzát, mely volt két hor-dócskában úgymint negyvenegy véka, melyet hozatván házamhoz az végett, hogy ökiyelmétől az idegen nemzet által el ne vesszen, hanem megadván ökiyelmének az árát aszerént, az mint abban az üdőben járt az vékája; azért jó ítélettel íratom, hogy az abban az üdőben negyvenöt pénznek és ötvennek vékája feljebb nem járt.

Az németek állapota megváltozván, ökiyelme is Kolozsvárra bejövén úgy, mint fogadott házához. Számot

vetvén ökigyelmével, az búzának az árát is ötven pénzre tudván vékáját, mégis mindeneket betudván, mégis oda marada ökigyelme harmincnégy forinttal, noha ökigyelme nem akarván odavaló létében – mivel ott nem lakhatván – házbért fizetni. De ökigyelme kezénél levén az házaknak kolcsai, sok egyetmása is levén az házban, sőt nagy gondviselésem is levén mind ez házra, mind peniglen az házban levő egyetmásra, nem akarván ökigyelmet [!] házbért fizetni, tagadván ökigyelme az házbért is. Ezalatt az németek megszűnván, idejében Kolozsvárra beszállva az házba mint fogadottjába,³¹ ökigyelme felrakván alattomban egyetmását, mind elvitette; nem tudván semmit benne, mivel az ajtót beszegezvén, kolcsait is elvitte. Fertály esztendővel azután beküldvén szolgáját, jobbágyát, hogy az minden dibdábót, üres ládát, hitvány általagokat és kádakat, az miket otthagyt, azokat elvinnék. Eszembe vevén az dolgot, akkori bíró uram erejével az városnak törvénye szerint nem engedvén elvinni azokat az egyetmásokat, megizenvén ökigyelmének, [hogy] bejövend ökigyelme, megadván az háznak bérít, mindenét elvitetheti. De ökigyelme be nem jövé, kolcsát is az házamnak oda tartván, fél egész esztendőnél tovább levén az házam bizonytalan állapotban, Kolozsvárat ökigyelme más házat is fogadván bérben. Annak utána megnyittatván az házamat emberséges emberek előtt, ez házamat, akkor vettem eszembe, hogy mindenét elhordotta, maradván az házamnál egy nagy hitvány fehér láda, melyben levén valami hitvány kárpit, rongyos, szakadozott, fékvas, békó, hitvány kalán, dibdáb hitvány és rossz, azzal is, melyet jó ítélettel íratok, két forintot nem ért volna; amellet valami apró kötetlen, feneketlen általagok és az pincében valami káposztáskádak, melyeket ökigyelme kéretvén éntőlem, maga is bejövén ökigyelme kérte, sőt akkori bírák eleibe is hívatott ökigyelme, tagadván az háznak bérít. Hütire hagytam ökigyelmének; megesküvén, hogy nem adós nekem házbérrel, mindenét semmi nélkül kész vagyok kiadni. De nem akarván megesküdni, azolta az dolog abban vagyon.

Kéretvén azután is tőlem az egyetmásokat, olyan választ tettem ökigyelmének: én senkinek egyetmását meg

nem tartottam, hanem az mit ökigyelme el nem vihetett, ott is hagyott, mint azokat az hitvány faszerszámokat, azokat hozattam házamhoz. Mostan is ökigyelme esküdjék meg azon, hogy ökigyelme az mikor velem az házbérben megalkudt, a szerént mindenekről megfizette az házbért. Megesküvén, hogy nem adós, mindenek megadattatnak ökigyelmének, ha penig adós ökigyelme, fizessen. Ez ökigyelmével való dolgom, in rei veritate ez szerént vagyon.

(90) *Memorilale* [!]

Példa lévén előttem, hogy az cigányok nem különbek lévén, mint az testesült ördög, sok becsületes embereknek halálok után az successorokat – hamis hütöket letévén – háborgatják. Hogy tudva legyen mindeneknél, énnekem is seldeli cigánnyal minemű dolgom lévén anno 1652. Egy cigány egy veres skarlát dolmányomat megvevén ezüstgombokkal együtt negyvenöt forinton, az gombja nélkül penig harmincöt forinton. Megtudván seldeli cigány, rám érvén, az cigányt elvetvén róla, kérvén, hogy neki adjam inkább, hogysen annak az cigánynak. Meggyőzvén sok szovaival, annak az cigánynak nem adtam, aki mindjárt megadta volna az árát, hanem neki megtartottam; seldeli cigány is Szent-Miklós pénzében nekem adván két tallért és egy forintot, ígírvén arra magát, hogy egy vagy két hétre éppen meghozza az árát. Kényszerítvén sokszor, hogy ne tartassa velem az dolmányt, hanem adná meg az árát, de rajtam hagyván az dolmányt anynyi sok esztendőktől fogva, Szent-Miklós pénzét is ide hagyta. A törvénynek igazsága is azt mutatja: ha valakinek marháját valaki megveszi, annál inkább, mikor más[t] vet el róla, avagy az marhát el kell venni, megadván az árát, avagy odaadott Szent-Miklós pénzét amittálja. Különben ez vele való dolgom nincsen, se többet nekem nem adott, akármennyit mondjon ő az ő csalárdságával.

Memoriale

Alia res. Az Híd utcai házamnál, Bel Márton uram szomszédságában levő házamnál lévén illen dolgom. Oda hátra az udvaron lévén egy rend faházam, tűz támadván Linczigh Dániel házától, megégvén az templommal és az scholával házam, kényszerítettem közt csináltatnom. No-

ha annak előtte az első része bírattatott az én házamhoz, de akkori béresekkal, az kik az házat bírták, úgymint Linczigh Dániel és Linczigh Balázs, megalkuván ökigyelmekkel Varga László uram előtt – Linczigh Balázs felesége atyja előtt –, nem lévén erejek az köz csináltatására, engedték énnekem az hátulsó részt in perpetuum; ők is az első részt – elromolván – megépíttetik, segítséggel is lévén ugyanakkor egy darab sövényközzel. Mostani új gazda, Bel Márton uram nem akarna contendálni az köznek helye felől, holott hol lakott ökigyelme akkor, avagy mi közü volt azhoz az házhoz, az mikor én azt az közt csináltattam, és az kinek hatalmában volt az ház, azokkal egyenlő értelemről megcsináltattam. Mikor ökigyelme oda szállott, az miben ökigyelme az házat találta, abban vette, abban is tarthatja. Az köznek helye felől így concludáltunk: az hol most az karók fel vannak verve, jövőben ha elrohadna és talpfát vonnának helyére, az talpfának az közepi legyen ott, az hol most az karó felverve vagyon. Az köznek dolga eszerént vagyon.

(91) *Memoriale*

Hogy jövőben az én successorim tudhassák és nyilván lehessen nálok, hogy mi úton és módon bírom az piaci házamat, mely vagyon az Diósi Gáspár háza szomszédságában. Hosszú Tamásné asszonyomat Isten ez világból kiszólván, Hosszú Tamás uram ökigyelme kimutatván az anyai terciumot – lévén ökigyelmének két háza –, egyik az, melyben maga lakott Torda utca szegeletén, az másik ez, Diósi Gáspár szomszédságában levő, akkori divíziókor. Megestimálván akkori divíziókor az becsületes tanács mindenik házat, az Torda utca szegeletén levő házat f. 1300, id est tizenháromszáz forintban, id est ezerháromszáz forintban; ez Közép utca szegeletén levő ház peniglen estimáltatott ezeröttszáz forintban, id est f. 1500, mely estimatiót mi is atyafiakul aprobáltunk. Ez két háznak estimatiója tött együtt f. 2800, id est huszonnyolcszáz forintot, conjungálván ez két házat ekkori divíziókor.

Mivel az én feleségem, Hosszú Kata, kisebb lévén, az két háznak árát, úgymint huszonnyolcszáz forintot eldividálván, harmadra jutott kilencszázharminchárom forint

harminchárom pénz, mely harmadra adták ökigyelmek ez megnevezett házat, úgymint tizenötszáz forintban. Mivel peniglen az huszonnyolcszáz forintnak harmada illetvén minket atyafiakat hárman: Hosszú [...], Hosszú Margitot és Hosszú Katát; kezünkbe bocsátván peniglen ez házat, mi is contentáltuk Hosszú³² az két nénémet, Ladner Györgynét és Sörös Jánosné³³ nénémeket aranyezüstmarhával és készpénzzel, úgymint hatszázhuszonkét forintról és harminchárom [?] pénzről. Az uram, Hosszú Tamás uram két részére peniglen maradván tizennyolcszáz és hatvanhat forint és hatvanhat pénz, ökigyelme az ökigyelme két részéről így contentálódott: az maga házát tartotta meg tizenháromszáz forintba, ez megnevezett házban peniglen maradván ökigyelmének ötszázhatvanhat forintja. Isten ez világból ökigyelmét is kiszólván, divízió lévén közöttünk, úgymint Linczigh János, Sörös János, Nekkel Imbre [!] között feleségink képében, kényszerítvén ökigyelmeket arra, mivel ökigyelmekre nézve az uram házának tulajdonsága, hogy az előbbi becsű szerént tartanak meg ökigyelmek az házat, mivel az szerént is contentáltuk ökigyelmeket az huszonnyolcszáz forintnak harmadáról, conjungáltatván az két ház akkori divíziókor és ez mi házunkban levő uramnak része is. Az szerént az háznak huszonnyolcszáz forintra való estimatiója szerént lévén uramnak, Hosszú Tamásnak ez minket illető házban ötszázhatvanhat forintja is. Ha ökigyelmek alább kívánják megtartani az igazság szerént ez házban való részit uramnak, úgy ötszázhatvanhat forint része³⁴ méltán ahhoz képest szállani kell; avagy hogyha ökigyelmek éntőlem kívánják, hogy éppen megfizessem házunkban való részét Uramnak, úgymint az ötszázhatvanhat forintot, tehát ökigyelmek is tartoznak elvenni az házat az előbbi becsűben: tizenháromszáz forintban, mivel a szerént az becsű szerént is contentáltam én ökigyelmeket, mikor az hatszázhuszonkét forintot harminchárom pénzt ökigyelmeknek megadtam.

De ökigyelmek semmi úton-módon nem akarván az régi becsűben elvenni az házat, Isten, az igazságos végzés ellen mintegy erőszakkal megtartván az házat – az minket illető házból való részünket megtartván –, azért

Uramnak házukban való ötszázhatvanhat forinttal, házukban való részével contentusoknak kellett lennünk, noha az házbeli résznek is az mostani üdöhhöz képest szállani kellett volna. Őkigyelmek peniglen ez megnevezett atyai házat – úgy Sörös János és Nekkel Imre uramék – sem az szegénység, sem semminemű ok nem kényszerítvén az jövődöbéli successoroknak nyilvánvaló károokra, idegennek, nemesembernek tiszta kézpénzen: tizenegyszáz forinton eladták. Azért, minthogy őkigyelmeknek sebes volt az idegennek eladni az atyai házat az vejeknek károokra, tehát az én successorimnak is szabad lehet az anyai házat idegennek eladni, ha az szükség azt kívánja. Hogy peniglen mindenek előtt nyilván legyen, hogy én ez házat tizenötszáz forintban tartottam meg, egyik része részünkbe jutott, másik, az több részről contentáltuk az atyafiákat.

Ez ház peniglen oly állapotallal jutott kezünkbe: megégvén mind alsó, mind felső része, szobáiban se padok, se kárpitok nem lévén, felső palotáinak ajtait (92) mind kőből, fából újakat csináltatván, ablakoknak rámaít, palota pitvarának és kamarájának padlását, gerendáit újólal csináltattam; felmenő grádicsát, alsó házakban minden szobákban ajtókat kőből és fából újakat csináltattam; kemencéket, tüsszelyeket [!], ablakokat új rámaikkal és üvegekkel, fogasokkal mind újólal csináltattam; udvarát újólal merőn megpádimentoztam; új közöket csináltattam, istállót, színt és disznóolat újakat csináltattam; pincékre ajtót, azonkül konyhába sütökemencét, summa sok zárokat,, azonkül sok aprólékokat; ezeket mind saját költséggemmel csináltattam az egy héazatján kül, azt uram őkigyelme, Hosszú Tamás uram csináltatta meg annak is. Az hátulsó rend háznak héazatját – nagy hó lévén – egészen lefordította, melyet újólal kellett felállattatnom és meghéaztattatnom, melyet jó ítélettel íratok, hogy közel tizennyolcszáz forintomban áll ez az ház, részemmel együtt.

(93) [*Anno 1669 die 16 Februarii.*]

Számot vetvén Kádár Gergely urammal, minden eddig való míveléséről contentáltam, mégis maradott őkigyelme jövődöre adóssá száztizenhárom pénzzel, id est

f. 1 d. 13. Ittem adott az gazdasszony ökigyelmének d. 40.
Ittem adott egy ejtel bort d. 8.

Ittem vitetett el tőlem másfél ejtel bort, teszen d. 12.

Ittem vitetett egy ejtel bort 8.

Ittem adtam kölcsön neki f. 1 d. 50, egy tízvedres általagot ígért, hogy csinál. Ittem adtam négy ejtel bort, korcsomán lévén az fenesi borom, teszen d. 48, id est negyvennyolc pénzt. Ittem vitetett két úttal egy-egy ejtel bort, teszen d. 20. Ittem adtam deszka vásárlásra d. 50. Ittem adtam aprónként hét vagy nyolc ejtel bort, ejtelit pro d. 8, teszen f. [!] 56.

Ittem adtam d. 30, tíz poturát [!].

Ittem adtam, két úttal, két ejtel bort, teszen d. 16.

Anno 1670 die 3-tia Maii.

Adtam Kádár Gergely uramnak d. 35.

Ittem adtam egy harminchat pénzest.

Ittem adtam sokadalomkor másfél ejtel bort d. 18.

Ittem adtam zálagára ökigyelmének f. 1 d. 12.

Megfizettem ökigyelmének mind az öreg hordó kötésétől, az kiben két feneket metszett, mind az új légeltől és eddig való kötésétől. Ez fenn specificált pénzekkel adós ökigyelme, mely teszen f. 2 d. ol. Ez igazítás volt die 18 Septembris.

Die 20 Decembris ismét számot vetettem Kádár Gergely urammal, mindeneket eligazítottam; marad még ökigyelme adóssá f. 1 d. 50.

Ittem die 12 Januarii adtam ismét d. 33.

Ittem adtam neki két ejtel bort, teszen d. 32.

Ittem adtam ökigyelmének szent Gergely pápa napján f. 1 d. –.

Ittem adtam ökigyelmének f. – d. 24, id est huszonnégy pénzt.

Ittem adtam szent Antal napján három ejtel bort, teszen d. 48.

Ittem kért búzahordásra d. 36.

Ittem adtam ökigyelmének nyolc poturát [!] d. 24.

Ittem adtam szüretkor d. 36.

(94) *Anno 1669 die 6 Februarii.*

Grusz Lőrinc uramnak adtam hat veder fenesi bort,

ejtelit pro d. 12, teszen az ára f. 5 d. 76, id est öt forintot, hetvenhat pénzt.]³⁵

(95) *Anno 1669 die 14 mensis Martii.*

Híd-kapu előtt, az Szamos mellett, Timár Benedek uram szomszédságában levő kertemet ültettem be az sövény mellett körös-körül szilvacsemetékkal és kerti egresfával, az közepin az kertemnek szőlőtővel, lugosnak. Ez okon írtam pedig ezeket meg, mivel némelyeknek az ő vélekedések ez, hogy martiusban ültettem, valaki abban az hónapban ültet, ha megfogonoszik [!] is, de soha nem terem, hanem csak megzöldül és nevededik, de termést nem hoz. Azért rea vigyázzván erre az én successorim, ha igaz lészen azoknak vélekedések, ha nem terem üdővel, jövődöben magokat ahhoz tartsák, és abban az hónapban ne ültessenek. Másoknak is tanácsul azt adják, az experienciából megtanulván; hogyha pedig az ő terméseket meghozzák, mint egyéb fák, hagyják azoknak az ő vélekedéseket, az kik találták, munkálkodjanak ők, hagyják Istenre az áldást.

Megpróbálhatják az én munkáimon, mert Rejner Márton uram mellett levő kertemet ősszel ültettem be szilvafákkal, egresfákkal, szőlőtökkel, ez Szamos mellett levő kertemet pediglen tavasszal, 14. napján Martiusnak. Ezt pedig írtam meg, hogy jövődöben tanuljanak róla és ahhoz tartsák magokat. Ezeknek az plantáknak pediglen engedje Isten őfelsége, hogy örömét láthassák és vehessék, az Istent őfelségét dűcsőithessék. Amen.

Én,³⁶ iffíú Linczigh János az én becsületes atyámnak, az örög [!] Linczigh János uramnak mind az két kertbeli s mind ősszel és tavasszal ültetett szilvafáinak és szőlőinek gyümölcsében eleget öttem, mely <rábeszélés megtéveszti az embereket, annak ad Isten, akinek akar, ameny nyit akar, és amikor akar. 1680-ban emlékeztetőül jegyeztem fel.>³⁷

(96) Anno 1669 die 28 Martii löve elsőben az mennydörgés; aznap megüté Monostor utcában az Harasztosi Miklós házát, Szeöreös János uram felől való részét.

Anno 1669 die 20 Julii küldöttem az Szénafübe négy jó székely legényeket tíz rúd füvekért, hat egész nap levágván. Fizettem nekik rúdjától d. 85, id est nyolcvanöt

pénzt; gyűjtetem fel negyvenhárom napszámosokkal, hat-hat poturát [!] adván napszámra, az buglyarakónak d. 23, egyiknek.

(97) *Memoriale*

Az házaimnak állapotjokról, csatorna bírása felől jó lelkem ismereti szerént akarok emlékezetet tenni; az mely házban mostan lakunk az piacon, Diósi Gáspár öcsém-uram és Bernárd deák uraimék szomszédságokban. Az egész után, mikor az héazatját Hosszú Tamás uram megcsináltatta volna (az két fél szomszédnál előbb megépítettén ez házat) valami Székelyföldről jött ácsokkal – szabad lévén akkor az idegen ácsoknak is az városban dolgozni – az keresztgerendákat, az kit húzógerendáknak hívnak, röviden találták vágni. Nem teheték mindkétfelől az kőfalra az koszorúfát, mert nem ért az húzógerenda reája, mely mia csak az fal mellett kellett az koszorúfának lenni, nagy kárára lévén ez háznak ez ácsok cselekedeti. Tanácsul megláttatva ökigyelméssel, hogy fiuk³⁸ szarufákat feleresztvén a héazatra, megíltetett, hogy az koszorúfák[at] az kőfal közepire tetessem, mely tanács deliberatiójáról levelem vagyon az kalmáris [!] ládában. Diósi Gáspár uram felől is az csatorna közös, sőt mind az két felől való kőfal ez házhoz való volna, inkább az boltokról és falban való gerendákról, vakablakokról meglátzik, de az bolond ácsoknak cselekedeti miatt nagy kára vagyon ez háznak az víz mia. Gondviselés kell rea.

Az Híd utcai házamnak csatornája, az mely vagyon Szeöreös András és Hajdú György uraimék szomszédságokban vagyon [!], Szeöreös Andrással törvénykezvén az csatorna felől, alkuvásba menvén egymással az csatornatartás felől úgy, hogy az utca felől, az első részére az modo in posterum et in perpetuum az én házam gazdája tartozzék csatornát felvonatni és tartani, az hátulsó részen pedig Szeöreös András, avagy az, ki az ház gazdája leszen. Ugyan ez ház derekán levő csatornának az végiben, az udvar felől, az jégvermem felett egyenes gebeire lévén az Szeöreös uram héazatja, kereszthéazatra csináltatván, törvénybe hívtam ökigyelmét, nem engedvén az vizet az én udvaromra bocsátani. Megíltetett az tanácstól, hogy avagy az régi mód szerént egyenes gebelre csináltassa

héazatját, avagy az derékcsatornához az héazatja mellett csatornát csináltasson és in perpetuum tartson, mely darab csatorna végett engedtetett ökiyelmének az hátulsó része az csatornának, hogy együtt avval tartsa, [98] melyről levelem is vagyon, az tanács deliberatiója. Hajdú György uram felől pedig közös az csatorna, hogy ablaka nincsen ökegyelmének az csatornára; az kárt akartuk el- távoztatni, hogy általjárás ne legyen.

Az Észak szeren levő házam[nál], az mely vagyon Kozma András [és] Linczigh Dániel háza szomszédságában, az csatornát mindenfelől közönségesen tartottuk. Elcserél- vén az házat az Linczigh Dániel fia, Linczigh Balázs, az közök dolgát egymással az egész után egymás között [el- igazítottuk]. Odahátra az kis kőházhoz ragasztott sövény- közt, az zsendelyhéazat [alatt] levőt, én csináltattam, az én részemre való köz; az kőfalak egyenlők. Bell Márton oda szállván, az miben cserélte az házat és az minemű igazsággal adtuk neki az házat, abban bírhatja, nem praescribálhat énnekem. Meg volt a cserelésnek idejekor mondvá: az én sövényközömhöz nem építhet semmit az én akaratom ellen; az kútja közös, minden épületi...

(99) *Anno 1669 die 10 Januarii.*

Szappan utcában lakó Minerker Takács György fo- gadta fel minden mívével Bredfőben levő egy hold szőlő- met; szegődségi f. 20, id est húsz forint, magának egy nyári süveget, feleségének egy főrevalót. Vött fel mind- járt az szegődségében f. 7 d. 50, id est hét forintot ötven pénzt.

Ittem adtam neki f. 1, id est egy forintot.

Ittem adtam az feleségének d. 12; ittem az gazdasszony az feleségének d. 24.

Ittem adtam neki az feleségének az innepre f. – d. 64.

Ittem kapálásra f. 2, id est két forintot.

Ittem adtam ugyan kapálásra f. 1 d. –.

Ittem adtam ugyan kapálásra f. 1 d. –.

Ittem adtam neki szent Antal napján f. 4 d. –.

Ittem adtam az feleségének d. 24.

Ittem adtam ugyan az feleségének d. 30.

Ittem adtam neki f. 1 d. 95.

Anno 1669 die 26 Novembris.

Számot vettem Takács Minerker Györggyel, mindeknek megfizettem; maradok adósa az két szőlőnek homlításából hétnapi homlításal. Ittem az hendeli fél hold szőlőnek is tartozik az alját felásni. Azon kívül az adóslevele lévén, tartozik az adóslevelének continentiája szerén[t] megmívelni az szőlőt.

Az adóslevelnek continentiája szerént az mint az házat neki adtam, szolgált le tíz forintot, f. 10, az többi restál. Magam kapáltattam meg az szőlőt.

Adtam az anyjoknak az szőlőre f. 1 d. –.

Ittem adtam nekik d. 30.

Ittem anno 1670 nem érkezvén az bredfői szőlőt meglevezni, maga akaratjából küldtem tíz mívest, levelezőt az szőlőbe. Fizettem azoknak f. 1 d. 20; étket főztem, az húst vétettem d. 9, az káosztát [!] magam adtam, vétettem három font sajtot d. 9, hagymát eleget – magamét – adtam.

(100) Ittem az első keverésér[t] is én küldtem nyolc kapásokat, melyeknek adtam napszámra d. 18, id est tizenyolc pénz[t], teszen f. 1 d. 40, id est száznegyven³⁹ pénz[t]. Ittem kenyeret adtam d. 35, id est harmincöt pénzárát. Ittem sajtot, szalonnát, az mely teszen d. 12. Ittem estvére jó fazék főtt étket, mely feltől [!] hozzávalóval d. 15, id est tizen⁴⁰ pénzben. Ittem estve kenyeret vöttem nekik, teszen az is d. 12.

Anno 1670 esztendőben die 15 Decembris.

Számot vetvén, Minerker Takács György felesége jelen lévén, szállított le szőlő-munkájával az adóslevelében specificált adósságából f. 15 d. 13 pénzt. Az több adósságok az adóslevelnek continentiája szerént fennmaradtanak, melyeket tartozik megfizetni avagy érette szolgálni.

Ittem anno 1671 esztendőben die 2-da Januarii.

Adtam ismét neki nagy szükségében f. 3, id est három forintot. Ismét adtam búzára az feleségének f. 1 d. 50, id est egy forintot és ötven pénzt.

Ittem adott az gazdasszony az feleségének d. 40.

Ittem adtam magam az feleségének f. – d. 60.

Anno 1671 die 6 Julii.

Adtam az levelezésre d. 99 magának. Ittem küldtem öt levelezőket az szőlőbe, melyeknek adtam napszámokra

d. 60. Kenyeret, sajtot az piacon vetettem, az szőlőbe vittek kenyeret d. 20, sajt[ot] d. 3, estvére is vetettem kenyeret d. 18, az főzelék estvére teszen d. 8.

Ittem anno 1672 esztendőben számot vettem Minerker Takács Györggyel, mivel anno 1671 esztendőben szolgált le f. 12 d. 41, id est tizenkét forintot negyvenegy pénzt; teszen in genere eddig való leszolgálata harminchét forintot negyvenegy pénzt. Az több adóssága az adósleveleken fenn vagyon az hátramaradott részével.

Adósok⁴¹